

SAVONIA

ammattikorkeakoulu

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
SOSIAALI-, TERVEYS- JA LIIKUNTA-ALA

TYÖN KUORMITTAVUUDEN VAIKUTUS VARHAISKASVATUKSEN OPETTAJIEN TYÖHÖN

TEKIJÄ Iira Väänänen

Koulutusala Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	
Tutkinto-ohjelma Sosionomin tutkinto-ohjelma	
Työn tekijä Iira Väänänen	
Työn nimi Työn kuormittavuuden vaikutus varhaiskasvatuksen opettajien työhön	
Päiväys 29.11.2022	Sivumäärä/Liitteet 41/2
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani Kasvun ja oppimisen palvelualue, Kuopion kaupunki	
Tiivistelmä <p>Varhaiskasvatustyö kuormittaa fyysisesti ja psyykkisesti varhaiskasvatuksen opettajia ympäri Suomea. Varhaiskasvatuksen ammattilaiset ovat työssään jatkuvasti vuorovaikutuksessa lasten sekä heidän vanhempiensa kanssa. Työn kuormittavuus puhututtaa ja tämä tutkimus tuokin tietoa Kuopion tilanteesta varhaiskasvatuksen työn kuormittavuuden suhteen.</p> <p>Tässä opinnäytetyössä tutkittiin Kuopion kaupungin varhaiskasvatuksen opettajille lähetetyn Webropol-kyselyn avulla, miten varhaiskasvatuksen opettajien työn kuormittavuus vaikuttaa varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen. Tutkimus on toteutettu kuvailevana ja kartoittavana määrällisenä tutkimuksena, jonka tarkoituksena on tuottaa uutta tietoa varhaiskasvatuksen opettajien työn kuormittavuudesta Kuopion kaupunkialueella.</p> <p>Tutkimuksessa tarkasteluun on valittu varhaiskasvatuksen opettajat, sillä he vastaavat varhaiskasvatuksen pedagogiikan ja varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumisesta lapsiryhmässä. Tämän tutkimuksen avulla selviääkin, onko varhaiskasvatuksen tavoitteista jouduttu tinkimään työn kuormittavuuden vuoksi. Tulokset analysoitiin tähän tutkimukseen varhaiskasvatuksen opettajien vastausten perusteella.</p> <p>Tämän tutkimuksen tuloksista saa yleisen käsityksen siitä, millaisena Kuopion kaupungin varhaiskasvatuksen opettajat kokevat työn kuormittavuuden, sekä mitkä asiat heitä kuormittaa varhaiskasvatuksen arjessa. Tutkimuksen tuloksista selviää, että jopa 82 % koki työnsä kuormittavaksi. Vastausten perusteella varhaiskasvatuksen opettajat kuormittuvat muun muassa liian suuresta työmäärästä resursseihin nähden. Lisäksi heitä kuormittaa sijaispulat ja epäpätevä henkilöstö.</p> <p>Lisäksi tutkimuksen vastauksista selviää, mitä varhaiskasvatuksen tavoitteita pystytään toteuttamaan ja mitkä tavoitteet jäävät heikommin toteutuviksi varhaiskasvatuksen arjessa. Vastausten perusteella varhaiskasvatuksen tavoitteista on jouduttu tinkimään jonkin verran työn kuormittavuuden vuoksi. Tutkimuksen tuloksena saadaan myös kyselylomakkeen lopussa olevan avoimen kysymyksen avulla varhaiskasvatuksen opettajilta kehittämissideita työn kuormittavuuden vähentämiseksi.</p>	
Avainsanat Työn kuormittavuus, työhyvinvointi, varhaiskasvatus	

Field of Study Social Services, Health and Sports	
Degree Programme Degree Programme in Social Services	
Author Iira Väänänen	
Title of Thesis The effect of workload on the work of early childhood education teachers	
Date 29.11.2022	Pages/Appendices 41/2
Client Organisation /Partners Growth and learning service area, the city of Kuopio	
<p>Abstract</p> <p>Early childhood education work puts a physical and psychological strain on early childhood education teachers all over Finland. Early childhood education professionals constantly interact with children and their parents in their work. This workload is a hot topic, and this research provides additional information on the situation in Kuopio in terms of workload in early childhood education.</p> <p>In this thesis it was investigated how early childhood education teachers' workload affects the realization of early childhood education goals. This was investigated by sending a Webropol-questionnaire to early childhood education teachers in the city of Kuopio. The research was performed as a descriptive and mapping quantitative research the purpose of which was to produce new information about the workload of early childhood education teachers in Kuopio.</p> <p>Early childhood education teachers were chosen for review in this thesis because they are responsible for the implementation of early childhood education pedagogy in the children's group. In the thesis will be seen if the goals of early childhood education had to be compromised because of workload. The results are analyzed for this study based on the responses of early childhood education teachers.</p> <p>The research results of this thesis give a general idea about it how the early childhood education teachers of feel about the workload and provides information on which issues burden them in the everyday life of early childhood education. The results of the research show that up to 82 % felt that their work was burdensome. Based on the answers, early childhood education teachers are burdened with too much work compared to the resources. In addition, they are burdened by lack of substitutes and incompetent personnel.</p> <p>In addition, the answers to the survey reveal which goals of early childhood education can be realized and which goals are less likely to be realized in the everyday life of early childhood education. Based on the answers, the goals of early childhood education have had to be compromised somewhat due to the workload. As a result of the research, the answers to the open question at the end of Webropol-questionnaire gave many ideas and suggestions to reduce the workload of early childhood education teachers.</p>	
<p>Keywords</p> <p>Job strain, occupational well-being, early childhood education</p>	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	5
2	VARHAISKASVATUKSEN TAVOITTEET	6
2.1	Varhaiskasvatustaki ja varhaiskasvatussuunnitelmien perusteet.....	6
2.2	Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma	6
2.3	Moniammatillinen yhteistyö ja verkostotyö.....	7
2.4	Lapsen kohtaaminen varhaiskasvatuksessa.....	8
3	TYÖN KUORMITTAVUUS	9
4	TYÖHYVINVOINTI JA TYÖSSÄ JAKSAMINEN	11
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	12
5.1	Tutkimuksen tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset.....	12
5.2	Tutkimusmenetelmän esittely	12
5.3	Aineiston keruu ja aineiston koko	13
5.4	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	14
5.5	Tulosten raportointi ja tutkimustulosten hyödyntäminen.....	15
6	TUTKIMUKSEN TULOKSET	16
6.1	Otanta kyselyyn vastanneista.....	16
6.2	Varhaiskasvatuksen opettajien näkemys työn kuormittavuudesta	17
6.3	Varhaiskasvatuksen opettajien näkemys varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumisesta	18
6.4	Työssä jaksaminen ja työhyvinvointi.....	23
6.5	Varhaiskasvatuksen opettajien kehitysajat työn kuormittavuuden vähentämiseksi	24
7	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA.....	26
7.1	Johtopäätökset	26
7.2	Tutkimustulosten pohdinta	27
7.3	Hyödynnettävyys ja kehittämisajat	29
7.4	Ammatillinen kasvu	30
	LÄHTEET	32
	LIITE 1: TUTKIMUSLUPA.....	34
	LIITE 2: WEBROPOL-KYSELYLOMAKE.....	38

1 JOHDANTO

Varhaiskasvatus on yhä useamman lapsiperheen elämässä läsnä. Näin ollen siellä työskentelevien varhaiskasvatuksen ammattilaisten työn kuormittavuus koskettaa varhaiskasvatuksen työntekijöiden lisäksi myös jokaista varhaiskasvatuksessa olevan lapsen perhettä. Tämän vuoksi tässä tutkimuksessa selvitetään, kuinka varhaiskasvatuksen ammattilaiset oikeasti jaksavat työssään ja onko työtä Kuopiossa heidän mielestään niin kuormittavaa, kuin otsikoissa ja keskusteluissa yleisesti sanotaan.

Työn kuormittavuus sisältää fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ulottuvuuden. Näiden kaikkien tulee olla tasapainossa liikakuormituksen ehkäisemiseksi. Työn kuormittavuus näkyy monesti niin, että työtä on liikaa työn vastuisiin ja vaatimuksiin nähden ja lisäksi monesti työaika jää kesken. Työn kuormittavuudella on myös suuri merkitys työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin. (Talentia 2022.)

Tämän tutkimuksen tavoitteena onkin tuoda näkyvyyttä työn kuormittavuuden vaikutuksista varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen. Aihe on ollut paljon pinnalla eri medioissa erityisesti pääkaupunkiseudun huonon varhaiskasvatustilanteen vuoksi. Tässä työssä tuodaan esille, millainen tilanne on työn kuormittavuuden suhteen Kuopion varhaiskasvatuksen kentällä, varhaiskasvatuksen opettajien näkökulmasta tarkasteltuna.

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, millaisena Kuopion kaupungin varhaiskasvatuksen opettajat kokevat työn kuormittavuuden, sekä millainen on työn kuormittavuuden vaikutus varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen. Tämän tutkimuksen avulla saadaan tietää mitkä tekijät ovat voineet vaikuttaa työn kuormittavuuteen ja onko työn kuormittavuudella vaikutusta varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen. Työssä pyritään saamaan vastauksia muun muassa seuraaviin tutkimuskysymyksiin; Mitkä tekijät kuormittavat varhaiskasvatuksen opettajia työssään? Onko varhaiskasvatuksen tavoitteista jouduttu tinkimään työn kuormittavuuden vuoksi? Millaisena varhaiskasvatuksen opettajat kokevat työn kuormittavuuden ja oman työhyvinvointinsa?

2 VARHAISKASVATUKSEN TAVOITTEET

2.1 Varhaiskasvatustalaki ja varhaiskasvatussuunnitelmien perusteet

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa pääpainopisteenä on pedagogiikka. Jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on oikeus saada varhaiskasvatusta joko päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai avoimessa varhaiskasvatustoiminnassa. Varhaiskasvatus on tärkeä osa suomalaista koulutusjärjestelmää. Varhaiskasvatuksen merkitys lapsen kasvun ja oppimisen polulla on suuri. (Opetushallitus 2022.)

Varhaiskasvatustalassa 540/2018 pykälässä 3 § on määritelty varhaiskasvatuksen tavoitteita. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on muun muassa tukea lapsen oppimisen edellytyksiä, edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista. Lisäksi tavoitteena on kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, sekä varmistaa kehittävä ja oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö lapsille. Lisäksi kyseisessä laissa on määritelty tavoitteeksi toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön liittyvää monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa lapsille myönteiset oppimiskokemukset. (Finlex 540/2018.)

Varhaiskasvatussuunnitelmien perusteet on taas Opetushallituksen antama valtakunnallinen lakisääteinen määräys, minkä mukaan jokaisen kunnan paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan ja mitä noudattaen varhaiskasvatus tulee toteuttaa. Varhaiskasvatussuunnitelmien perusteita ohjaa varhaiskasvatustalaki. Varhaiskasvatussuunnitelmien perusteiden lähtökohtana ovat lasten kasvuym-
päristön ja varhaiskasvatuksen toimintaympäristön muutokset. (Opetushallitus 2022.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa käydään läpi kaikkea varhaiskasvatuksen pedagogiseen toimintaan liittyen, sekä muun muassa lasten kehityksen ja oppimisen tukemiseen liittyviä asioita. Muun muassa lapselle tulee saada ja hakea oikeanlaista tukea jo varhaiskasvatuksessa, mikäli tilanne siltä näyttää. Lisäksi lapsia tulee pystyä ohjaamaan ja tukemaan arjessa niin, että kaikki lapset saisivat tasapuolisesti laadukasta pedagogista opetusta varhaiskasvatuksessa ollessaan. Yksi varhaiskasvatuksen tärkeistä tehtävistä on myös tukea perheitä kasvatustyössä tehden tiivistä yhteistyötä lasten perheiden kanssa. (Opetushallitus 2022.)

2.2 Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma

Jokaisella kunnalla tulee olla kirjattuna myös omat paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat, jota kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, sekä yksityisten palveluntuottajien ja muiden tahojen kaupungin valvomassa varhaiskasvatuksessa tulee noudattaa. Kuopion kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma toimii pedagogista johtamista, arviointia ja kehittämistä ohjaavana asiakirjana. Kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen tulee olla mahdollisimman tasalaatuista, minkä vuoksi paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa täytyy pystyä jokaisessa varhaiskasvatuksen toiminnassa noudattamaan. Kuopion varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toiminta tukee Kuopion kaupungin strategiaa. Kaupungin strategian mukaisesti " Kuopiossa lapset ovat etusijalla – täällä on hyvä kasvaa. " (Mikkilä 2019.)

Kuopion kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa tuodaan ilmi lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, eli vasu sekä tähän liittyvät vasukeskustelut. Lapsen vasu on osa pedagogista dokumentointia, jonka laatimisesta vastaa päiväkodeissa ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja. Kuopion kaupungin päiväkodeissa vasujen kirjaaminen tapahtuu sähköisesti Muksunetti-sovellukseen. Lisäksi Kuopion kaupungin päiväkotien hoito- ja kasvatushenkilöstö laatii paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan, ryhmänsä lasten vasuihin ja pedagogiseen dokumentointiin pohjautuvan ryhmävasun. Sen avulla suunnitellaan, dokumentoidaan, arvioidaan ja kehitetään koko lapsiryhmän henkilöstön ja yksittäisen työntekijän pedagogista toimintaa ja osaamista. (Mikkilä 2019.)

Kuopion varhaiskasvatuspalvelut on hallinnollisesti osa Kasvun ja oppimisen palvelualueetta. Kuopion varhaiskasvatussuunnitelmassa kerrotaan, että Kuopion varhaiskasvatuspalvelut tarjoaa yhdessä perheiden ja muiden toimijoiden kanssa lapselle turvallisen, kehitykselle, oppimiselle ja leikille suotuisan kasvuympäristön. Täällä varhaiskasvatus on aikaansa seuraavaa ja kestävää kehitystä tukevaa. Kuopion kaupungin päiväkodeissa lasten toiminta toteutetaan pienryhmätoimintana. Näin lapsiryhmät ovat pedagogisesti tarkoituksenmukaisesti muodostettuja huomioiden muun muassa lapsen ikä ja tuen tarpeet. Jokaiselle lapselle on nimetty myös vastuuaikuinen, jonka rooli korostuu erityisesti lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksessa, mutta myös perheen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Kokonaisvastuu lapsiryhmän pedagogisen toiminnan suunnittelusta, toteutumisesta ja arvioinnista on tiimivastaavalla varhaiskasvatuksen opettajalla. (Mikkilä 2019.)

2.3 Moniammatillinen yhteistyö ja verkostotyö

Varhaiskasvatuksen arjessakin tarvitaan moniammatillista yhteistyötä. Moniammatillisessa yhteistyössä on mukana asiantuntijoita useista eri organisaatioista ja ammattikunnista, sillä toisinaan ongelmien tunnistaminen ja ratkaisuvaihtoehtojen miettiminen vaativat usean eri alan asiantuntemusta. Toimiva vuorovaikutus ja yhteistyö eri ammattilaisten kanssa on moniammatillisessa yhteistyössä ensiarvoisen tärkeää. (Mönkkönen, Kekoni, Pehkonen 2019.)

Varhaiskasvatuksessa moniammatillisen yhteistyön tavoitteena on varmistaa laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen ja kehittäminen. Varhaiskasvatustuksen mukaan kunnan on varhaiskasvatusta järjestäessään toimittava monialaisessa yhteistyössä ja luotava tarvittavat yhteistyörakenteet. Varhaiskasvatuksen yhteistyötahoilla tarkoitetaan kaikkia niitä alueellisia ja paikallisia toimijoita, joiden kanssa varhaiskasvatuksen on luontevaa tehdä yhteistyötä. Yhteistyö esimerkiksi muusta opetuksesta, liikunnasta, kirjastosta ja kulttuurista vastaavien tahojen ja muiden lähiympäristön toimijoiden kanssa lisää oppimisympäristöjen monipuolisuutta ja tukee varhaiskasvatuksen tavoitteita. Muita varhaiskasvatuksen yhteistyötahoja ovat esimerkiksi järjestöt, katsomusyhteisöt kuten seurakunnat, poliisi sekä ravitsemus- ja siivouspalvelut. (Opetushallitus 2022.)

Varhaiskasvatuksessa tehdään yhteistyötä lastenneuvolan ammattilaisten, sekä tarvittaessa lastensuojelun sekä muiden terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden toimijoiden kanssa. Varhaiskasvatuksen opettajat tekevät tiivistä yhteistyötä myös varhaiskasvatuksen erityisopettajien kanssa, jotka arvioivat apuna lasten tuen tarpeita, sekä keinoja haasteiden helpottamiseen. Yhteistyön merkitys korostuu, kun jollain näistä tahoista herää huoli lapsen kehityksestä tai hyvinvoinnista tai kun lapsen

tukea suunnitellaan ja järjestetään. Laajaan terveystarkastukseen sisällytetään varhaiskasvatuksen henkilöstön arvio alle kouluikäisen lapsen selviytymisestä ja hyvinvoinnista varhaiskasvatuksessa huoltajan kirjallisella suostumuksella. Varhaiskasvatuksen henkilökunnan antama arvio on tärkeä osa lapsen kokonaisvaltaisen kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin arviointia sekä tuen tarpeiden varhaista tunnistamista monialaisessa yhteistyössä. (Opetushallitus 2022.)

Moniammatillisen yhteistyön lisäksi huoltajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä on myös tärkeä merkitys varhaiskasvatuksessa. Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö perustuu Kuopiossa hyvään vuorovaikutukseen, jossa toteutuvat kuuleminen, kunnioittaminen, luottamuksellisuus ja dialogisuus. (Mikkilä 2019.) Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö edellyttää varhaiskasvatuksen henkilöstöltä aloitteellisuutta ja aktiivisuutta. Yhteistyössä perheiden kanssa on tärkeä ottaa huomioon lasten yksilölliset tarpeet, perheiden moninaisuus sekä huoltajuuteen ja vanhemmuuteen liittyvät asiat.

2.4 Lapsen kohtaaminen varhaiskasvatuksessa

Lapsen oikeanlaisen kohtaamisen vaikutus päiväkodin arjessa on ensiarvoisen tärkeää, sillä varhaiskasvatuksessa rakennetaan pohjaa lapsen elämälle. Päiväkodin aikuisen ja lapsen välillä tapahtuva vuorovaikutus on päivittäin tapahtuvaa lapsen kohtaamista. Vuorovaikutuksessa lapsen kanssa on merkityksellisintä se, millä tavalla varhaiskasvatuksen työntekijä pystyy kohtaamaan lapsen. (Ahonen 2017, s. 8–9, s. 78–79.)

Jokainen lapsi tulisi kohdata yksilönä, ja antaa heille mahdollisuus toteuttaa omia mielenkiinnon kohteitaan. Lapsen sensitiivisellä kohtaamisella tarkoitetaan aikuisen eläytyvää ja hyväksyvää ymmärrystä lasta kohtaan. Sensitiivinen varhaiskasvattaja kohtelee lapsia tasa-arvoisesti ja kunnioittavasti. Lapsen sensitiivinen kohtaaminen vahvistaa lapsen emotionaalista hyvinvointia, mikä taas rohkaisee lapsen tutkivaa käyttäytymistä ja toimintaan sitoutumista. Sensitiivisellä varhaiskasvattajalla on myös taito tunnistaa lapsen tunnetiloja herkästi, lukea lapsen sanattomia ja sanallisia aikomuksia, sekä aloitteita. (Kalliala, 2009, s. 68–69.)

Vuorovaikutuksen laadulla on iso merkitys myös lapsen stressin säätelyyn ja oikeanlaiseen kehitykseen. Kuulluksi tuleminen on yksi perustarpeista, mikä lisää lapsen hyvinvointia. (Sajaniemi, Suhonen, Nislin & Mäkelä 2015, s. 87–89.) Lapsen kohtaamisessa tulee ottaa huomioon lasten yksilöllisyys, temperamentti, kehityspsykologia, neurobiologinen ymmärrys ja neuropuolen haasteet, stressiherkkyys, sekä sosiaalinen ympäristö. Tällä tavoin varhaiskasvattaja pystyy paremmin ymmärtämään lasta. (Ahonen 2017, 17–18; Sajaniemi ym. 2015, 51.)

Lapsen jokapäiväinen kohtaaminen varhaiskasvatuksessa nähdään ennaltaehkäisevänä työnä lasten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Näin ollen sillä, kuinka varhaiskasvatuksen ammattilaiset työssään kohtaavat lapsia on suuret vaikutukset syrjäytymisen ehkäisyyn ja lapsen osallisuuden toteutumiseen. Olemalla aidosti läsnä vuorovaikutuksessa lapsen kanssa ja sanoittamalla lapsen tunteita varhaiskasvatuksen ammattilaiset pystyvät vahvistamaan lapsen osallisuutta ja itsetuntemusta. (Ahonen 2017.)

3 TYÖN KUORMITTAVUUS

Työn kuormittavuus sisältää fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ulottuvuuden. Näiden kaikkien tulee olla tasapainossa liikakuormituksen ehkäisemiseksi. Työn kuormittavuus näkyy monesti niin, että työtä on liikaa työn vastuisiin ja vaatimuksiin nähden ja lisäksi monesti työaika jää kesken. Työn kuormittavuudella on myös suuri merkitys työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin. (Talentia 2022.)

Aihetta on tarkasteltu muun muassa varhaiskasvatuksen opettajien työn kuormittavuuden kokemuksista sekä tehostamistoimien ja sairauspoissaolojen välistä yhteyttä monimenetelmällisen tutkimuksen keinoin. Siinä tutkimuksessa varhaiskasvatuksen opettajat selittävät työn kuormittavuuden kokemuksia tehostamistoimilla, joiden koetaan muuttaneen varhaiskasvatustoiminnan luonnetta. Tutkimuksessa tilastollisen analyysin vahvistamat tehostamistoimet ovat olleet yhteydessä sairauspoissaolojen määrään. Kuitenkin yhteys tehostamistoimien ja sairauspoissaolojen välillä on moniulotteinen. (Paananen & Tammi 2017.)

Suomalaisia sosiaalityöntekijöitä kuormittaa erityisesti kiireinen työtahti, suuret asiakasmäärät, työyhteisön ongelmat ja työssä olevat rooliristiriidat (Saarinen ym. 2012, 413–415). Tämä tuntuukin hyvin loogiselta ja voisi ajatella, että nimenomaan nämä asiat voivat olla osa varhaiskasvatuksessakin kuormittavia asioita. Samassa tutkimuksessa on käynyt ilmi, että kroonisen työntekijäpulan vuoksi sosiaalialalla työskentelevät epäpätevät työntekijät kuormittavat entisestään päteviä työntekijöitä. Tämä sen vuoksi, kun pätevät työntekijät joutuvat ottamaan enemmän vastuuta. (Saarinen ym. 2012, 413–415.)

Tutkimusartikkelissa ”Sosiaalityöntekijöiden työn kuormittavuus ja siinä tapahtuneet muutokset vuosina 2000–2012” on tutkittu työn kuormittavuutta sosiaalialalla. Tässä artikkelissa on tarkasteltu, millaisia kuormittavia tekijöitä sosiaalialalla esiintyy ja millaisia muutoksia niissä on tapahtunut vuosien varrella. Tutkimuksessa vertailuryhmänä olivat erityisopettajat, varhaiskasvatuksen opettajat ja psykologit. Tässä tutkimuksessa sosiaalityöntekijät kokivat enemmän kuormittavuutta, suhteessa esimerkiksi varhaiskasvatuksen opettajiin, vaikka myös varhaiskasvatuksen opettajat kokivat työnsä kuormittavaksi. (Junnonen, Hämäläinen, Töttö, Väisänen, Rantonen & Salo 2019.) Kyseisen tutkimuksen tulokset on otettu vuosilta 2000–2012 eli tulokset näyttävät tilannetta, mikä oli kymmenen vuotta sitten. Työ on koettu tuolloin jo kuormittavaksi, joten miten kuormittavaa se onkaan nykyään, kun varhaiskasvatuksessa on entistä enemmän tavoitteita, joiden toteutumisen tulisi onnistua. Eikä suuret ryhmäkoot ja mahdolliset erityistä tukea tarvitsevien lasten tarpeet auta asiaa yhtään.

Kansainvälisessä tutkimusartikkelissa ”Effort–reward imbalance and job burnout in preschool teachers: A moderated mediation model” on käyty läpi työn ja palkan epätasapainoa sekä esikouluopettajien työuupumusta. Tässä tutkimuksessa tulokset osoittavat, että työhön panostus suhteessa siitä maksettavaan palkkaan on muun muassa yksi iso syy työuupumukseen. Lisäksi epätoivo tulevaisuuden suhteen varhaiskasvatuksessa oli suurinta heillä, keillä ei ollut niin paljon positiivisia psykologisia resursseja käytettävissään. Jos nämä resurssit ovat riittämättömiä, yksilöiden positiiviset psykologiset ominaisuudet heikkenevät, mikä voi pahimmillaan lisätä mielenterveysongelmien kehittymisen todennäköisyyttä. Tämä näkyi siinä, että myös työn kuormittavuus koettiin suurempana. Eri-

tyisesti esikouluopettajien raskas työtaakka ja paineet tehdä laadukasta työtä tasapainoillessa haastavan päivähoiton ja lasten oppimisen välillä yhdessä matalan palkkauksen kanssa johtaa monessa tapauksessa burnoutiin. (Guo, Huang, Wang, Shi, Yang & Shuai 2022.)

Työn kuormittavuutta voi hallita työpaikoilla monin eri keinoin. Työpaikalla vallitsevat arvot, asenteet, vuorovaikutustaidot sekä työtavat vaikuttavat siihen, kuinka kuormittavaksi työ koetaan. Myös työntekijän henkilökohtainen työ- ja elämäkokemus vaikuttaa työn kuormittavuuden kokemiseen. Luottamus, vastavuoroisuus, empatia, rehellisyys ja toisen kunnioittaminen sekä huomioiminen vähentävät työn kuormittavuutta työpaikoilla. Myös positiivinen asenne työtä sekä työyhteisöä kohtaan vaikuttaa työn mielekkyyteen ja sitä kautta työn kuormittavuuteen. Hyvät vuorovaikutustaidot muiden työntekijöiden kanssa ovatkin avainasemassa luomassa hyvää työilmapiiriä, mikä auttaa vähentämään työn kuormittavuutta. (Työturvallisuuskeskus 2022.)

4 TYÖHYVINVOINTI JA TYÖSSÄ JAKSAMINEN

Työhyvinvointi on kokonaisuus, joka koostuu työstä ja sen mielekkyydestä, turvallisuudesta, sekä hyvinvoinnista. Hyvän ja motivoivan johtamisen, työyhteisön positiivisen ilmapiirin, sekä työntekijöiden ammattitaidon on todettu lisäävän työntekijöiden työhyvinvointia. Työhyvinvoinnin edistäminen kuuluu työnantajan lisäksi myös työntekijöille. Niinpä voidaan sanoa kaikkien työntekijöiden olevan yhdessä vastuussa työyhteisön työhyvinvoinnista ja työssä jaksamisesta. (STM 2022.) Toki yksittäinen työntekijä ei voi tehdä kaikkea työyhteisön hyvinvoinnin vuoksi, mikäli yhteistyö toisten kanssa ei suju odotetusti. Näin ollen työyhteisön yhteen puhaltaminen, kannustaminen, auttaminen ja empatiataidot ovat avainasemassa hyvän työilmapiirin luomiseksi. Työhyvinvointi vaikuttaa muun muassa työssä jaksamiseen. Lisäksi työhyvinvoinnin kasvamisen on todettu vähentävän huomattavasti sairaspöissaoloja, sillä työhön sitoutuminen kasvaa. (STM 2022.)

Sosiaalilääketieteellisessä aikakauslehdessä julkaistussa artikkelissa ”Hermosta raastavaa vai palkitsevaa työtä päiväkodissa?” käydään läpi Mari Nislinin väitöstutkimuksen tuloksia. Hänen tutkimuksensa keskeinen tavoite oli tutkia varhaiskasvattajien työhyvinvointia, stressin säätelyä ja pedagogista työtä, sekä selvittää näiden kaikkien yhteyttä toisiinsa. Tutkimuksessa selvitettiin myös millaiseksi päiväkodin kasvattajat kokevat työssä jaksamisensa, eli onko heillä mahdollisia työuupumisoireita, millaisia voimavaroja heillä on käytettävissään ja millaisia vaatimuksia taas he työssään kohtaavat. Hänen tutkimuksensa on siitä syystä ainutlaatuinen, sillä siinä on yhdistetty hyvinvointikysely ja stressihormonimäärityksillä kerätty aineisto pedagogisen työn laadun arviointeihin. Hänen tutkimuksensa tulokset olivat yllättävän positiivisia, sillä suurin osa tutkimukseen osallistuneista oli kokenut työssä jaksamisensa hyväksi. Kuitenkin siellä oli joukossa myös heitä, jotka eivät olleet kokeneet jaksamista niin hyväksi tai olivat kokeneet työuupumusta. Osalla varhaiskasvattajista myös päivittäinen kortisolin erityy on epäsaännöllistä, mikä Marin mukaan saattaa viitata säätelyjärjestelmän kuormittuneisuuteen ja heikompaan palautumiseen työstä. Artikkelissa puhutaankin, että pitkittyessään kuormittuneisuuden kokemus ja epävakaa stressisäätely voi olla aito uhka työssä jaksamiselle ja suoriutumiselle sekä kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. (Nislin 2016.)

Kansainvälisistä tutkimusartikkeleista aihetta on tutkittu muun muassa ”Early childhood educators’ well-being, work environments and ‘quality’: Possibilities for changing policy and practice” – otsikolla olevassa tutkimusartikkelissa. Tässä on tutkittu varhaiskasvatuksen opettajien työympäristöjen vaikutusta heidän hyvinvointiinsa, sekä käyty läpi sitä, kuinka laadukas varhaiskasvatus on jokaisen lapsen oikeus. Tässä artikkelissa käydään läpi sitä, että pelkkä ammattitaito ei ole tae siitä, että olisi kykenevä tarjoamaan lapsille laadukasta varhaiskasvatusta, mikäli itse ei työssään voi hyvin. Tässä tutkimuksessa annetaan aiheeseen liittyen vankkoja ja asiaankuuluvia todisteita tutkimuksesta, kuinka varhaiskasvatuksen opettajien työolot ja työympäristöt vaikuttavat heidän hyvinvointiinsa ja työssä jaksamiseen. Artikkelissa painotetaan myös sitä, että olisi kiinnitettävä enemmän huomiota laadukkaisiin työympäristöihin, jotta voidaan mahdollistaa varhaiskasvatuksenopettajien mahdollisimman korkealaatuinen hoito- ja kasvatustyö. (Cumming, Wong & Logan 2020.)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Tutkimuksen tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

Tämän työn tarkoituksena on mitata varhaiskasvatuksen opettajien työn kuormittavuutta ja sen vaikutusta heidän työhönsä. Tässä tutkimuksessa on tarkoituksena selvittää, millainen tilanne työn kuormittavuuden suhteen on Kuopion kaupungin varhaiskasvatuksessa, varhaiskasvatuksen opettajien näkökulmasta tarkasteltuna. Tutkimuksen tarkoituksena on myös selvittää, millainen on työn kuormittavuuden vaikutus varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen.

Tutkimuksen tavoitteena on saada tietoa varhaiskasvatuksen opettajien työn kuormittavuuden nykytilanteesta Kuopiossa. Tavoitteena on saada näkyväksi varhaiskasvatuksen opettajien työn kuormittavuuden vaikutus varhaiskasvatuksen työhön. Tavoitteena on myös, että yhä useampi ajattelisi tämän tutkimuksen avulla, kuinka tärkeää varhaiskasvatuksen henkilöstön työn kuormittavuuden vähentäminen ja työhyvinvoinnin lisääminen on. Erityisesti varhaiskasvatuksen muutoksia tekevät päättäjät, joilla voisi olla mahdollisuus lisätä resursseja varhaiskasvatukseen. Tavoitteena onkin, että tämän tutkimuksen innoittamana voitaisiin kehittää varhaiskasvatustyötä ja näin ollen saataisiin mahdollistettua varhaiskasvatuksen opettajille paremmat mahdollisuudet tehdä työtään kaikki varhaiskasvatuksen tavoitteet toteuttaen.

Tutkimuskysymyksinä tässä tutkimuksessa on; Mitkä tekijät kuormittavat varhaiskasvatuksen opettajia työssään? Onko varhaiskasvatuksen tavoitteista jouduttu tinkimään työn kuormittavuuden vuoksi? Millaisena varhaiskasvatuksen opettajat kokevat työn kuormittavuuden ja oman työhyvinvointinsa?

5.2 Tutkimusmenetelmän esittely

Tämä opinnäytetyö on toteutettu kvantitatiivisena eli määrällisenä tutkimuksena. Tutkimuskysymyksenä on, miten varhaiskasvatuksen opettajien työn kuormittavuus on vaikuttanut varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen. Työn kuormittavuudella on niin suuri merkitys työssä jaksamiseen, minkä vuoksi on tärkeää saada tietoon, miten hyvin varhaiskasvatuksen tavoitteita pystytään Kuopiossa toteuttamaan.

Määrällisessä tutkimuksessa tiedonkeruumenetelmänä on kysymykset, joiden vastaukset tulee pystyä tulkitsemaan numeerisesti. Määrällisessä tutkimuksessa onkin tärkeää, että tutkittava asia voidaan muuttaa mitattavaan muotoon. Määrällinen tutkimus pyrkii yleistämään, ennustamaan tai löytämään syy-seuraussuhteita. Määrällisen tutkimuksen menetelmän tavoite on ihmistä koskevien asioiden, ominaisuuksien, kokemusten tai ilmiöiden selittäminen, kartoittaminen, vertailu tai ennustaminen. Määrällisessä tutkimuksessa saadaan vastauksia kysymykseen, kuinka paljon tai miten usein jokin asia ilmenee. Tämän lisäksi määrällisellä tutkimuksella voidaan selvittää, miksi asiat ilmenevät tutkimuksen kuvaamalla tavalla. (Vilka 2021, 17–20.) Määrällinen tutkimus sopii tähän opinnäytetyöhön, sillä halutaan selvittää, miten varhaiskasvatuksen opettajien kokemukset aiheeseen liittyen jakautuvat vastanneiden keskuudessa. Määrällisen tutkimuksen avulla saadaan tietoon, kuinka moni kokee asiat samalla tavalla ja kuinka yleistä esimerkiksi työn kuormittavuuden kokeminen on.

Tämä tutkimus on kuvaileva ja kartoittava määrällinen tutkimus, jolloin hypoteesia ei tehdä. Selittävässä ja vertailevassa määrällisessä tutkimustyyppissä taas hypoteesin asettaminen on yleistä. Hypoteesin tulisikin olla aina tarkoin perusteltu ja pohjautua aiempiin tutkimuksiin ja niitä ohjanneisiin teorioihin. (Vilka 2007, 24.) Tutkittavaa aihetta kartoittavan tutkimuksen menetelmin lähestyttäessä on tarkoituksena tuottaa selvittäviä tekijöitä vähemmän tunnetuille ilmiöille tai tapahtumille. (Tuomi 2007, 126.) Tähän tutkimukseen kartoittava tutkimusmenetelmä sopii hyvin, sillä tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, millaisena Kuopion kaupungin varhaiskasvatuksen opettajat kokevat työn kuormittavuuden ja millainen on työn kuormittavuuden vaikutus varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen täällä Kuopiossa. Nämä asiat ovat vähemmän tunnettuja, sillä suoraan tätä asiaa ei ole aiemmin tutkittu.

5.3 Aineiston keruu ja aineiston koko

Tutkimusjoukon valinnassa tutkijan on tärkeä tiedostaa mitä ollaan tutkimassa (Vilka 2007, 159). Tässä tutkimuksen kohteena ovat Kuopion kaupungin päiväkodeissa varhaiskasvatuksen yliopistokoulutuksen sekä sosionomi AMK koulutuksen varhaiskasvatuksen opettajan pätevyydellä työskentelevät varhaiskasvatuksen opettajat.

Tämän tutkimuksen toimeksiantajana toimi Kuopion kaupungin varhaiskasvatuspalvelut. Tutkimusympäristönä on Kuopion kaupungin päiväkodit ja sieltä kyselytutkimukseen vastasivat varhaiskasvatuksen opettajat. Kuopion kaupungilla on päivähoidossa kuusi palvelualueita, joilla jokaisella on omat aluevastaavat päiväkodinjohtajat. Kuopiossa toimii yhteensä 54 kaupungin päiväkotia, joihin kaikkiin on lähetetty kysely mahdollisimman kattavan tutkimustuloksen saamisen vuoksi. Yhteensä Kuopion kaupungin päiväkodeissa on hieman yli 200 lapsiryhmää, joissa jokaisessa työskentelee vähintään yksi varhaiskasvatuksen opettaja. Osassa 3–6-vuotiaiden lapsiryhmistä työskentelee Kuopion kaupungin päiväkodeissa kaksi varhaiskasvatuksenopettajaa.

Lähetin Kuopion kaupungin päiväkoteihin sähköpostitse Webropolilla tehdyn kyselyn, jossa oli monivalintavaihtoehtoja sekä kyllä – ei vastauksia. Laitoin vielä loppuun avoimen kysymyksen, johon varhaiskasvatuksen opettajat saivat halutessaan vastata, mitä ideoita/ajatuksia heillä olisi työn kuormittavuuden vähentämiseksi. Kysely sisälsi siis pääsääntöisesti suljettuja kysymyksiä. Suljetuilla kysymyksillä tarkoitetaan monivalintakysymyksiä, jotka laaditaan valmiiksi. (Vilka 2007, 28.) Monivalintakysymyksissä vastaajat voivat valita, mikä vaihtoehdoista kuvaa parhaiten heidän ajatuksiaan kysytyistä aiheista. Kyselyn avulla oli tarkoitus saada vastaukset kaikkiin asetettuihin tutkimuskysymyksiin.

Kyselyn suunnittelussa ja muotoilussa tulee aina kiinnittää huomiota myös kyselyn ulkonäköön, sillä kyselyn ulkonäkö voi vaikuttaa paljonkin siihen, osallistuuko vastaaja tutkimukseen vai ei. Kyselyn on aina hyvä olla selkeä, jotta vastaajan on helpompi ymmärtää, miten kyselyyn vastataan. Lisäksi kyselyn pituudella on merkitystä siihen, kuinka houkutteleva kyselytutkimus vastaajan näkökulmasta tarkasteltuna on. Olisikin optimaalisinta, mikäli kysely on selkeä, sopivan mittainen ja sellainen, että kysely saa vastaajan tuntemaan itsensä tärkeäksi. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2007, 195.)

Toiveena oli, että mahdollisimman moni Kuopion kaupungin päiväkodeissa työskentelevä varhaiskasvatuksen opettaja vastaisi kyselyyn, jotta saan luotettavampaa tietoa varhaiskasvatuksen opettajien kokemuksista työn kuormittavuuteen ja työssä jaksamiseen. Tämän vuoksi lähetin kyselyn toimeksiantajani kautta kaikkiin Kuopion kaupungin päiväkodeihin, jotta oli suurempi mahdollisuus saada hyvin vastauksia. Aikaa kyselyn vastaamiseen oli asetettu 2 viikkoa. Ennen kyselytutkimuksen lähettämistä hain Kuopion kaupungilta tutkimuslupaa.

5.4 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Aiheen käsittelyssä tulee aina olla huolellinen ja tarkkaavainen, sekä tutkimustuloksia analysoidessa rehellinen ja avoin. Tutkimuksen eettisenä näkökulmana tulee huomioida, että tuloksia tulee aina käsitellä niin, ettei se loukkaa ketään yksittäistä ihmistä tai ihmisryhmää. (Arene 2020.) Niinpä olen tätä opinnäytetyötä tehdessä sitoutunut noudattamaan hyvää tutkimusetiikkaa niin, ettei kenenkään henkilöllisyys tai maine kärsi. Tutkimukseen vastattiin anonyymisti, joten mitään henkilötietoja vastaajista ei ole tiedossa. Tutkimuskyselyyn varhaiskasvatuksen opettajat saivat kutsulinkin työsähköpostiinsa. Tutkimukseen tarvittiin Kuopion kaupungin myöntämä tutkimuslupa ja toimeksiantajan kanssa laadittu ohjaus- ja hankkeistamissopimus. Tietosuojaselostetta ei tarvittu, sillä kyselyyn vastattiin nimettömästi, eikä näin ollen ole mitään rekisteriä kyselyyn vastanneista.

Tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan reliabiliteetin ja validiteetin avulla. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimustulosten ja väitteiden luotettavuutta, eli sitä, johtuuko tutkimustulos sattumasta vai pystytäänkö tulokset riippumattomasti toistamaan. Validiteetti kertoo taas sen, miten hyvin tutkimuksessa käytetty menetelmä mittaa juuri sitä tutkittavaa asiaa, mitä on tarkoitus mitata. Kyselytutkimuksen osalta tällä tarkoitetaan sitä, miten hyvin kyselystä saaduilla vastauksilla pystytään saamaan vastauksia tutkimuskysymyksiin. (Heikkilä 2010, 187.) Tässä tutkimuksessa kvantitatiivinen eli määrällinen menetelmä antoi hyvin vastauksia kaikkiin asetettuihin tutkimuskysymyksiin, joten voidaan todeta tutkimuksen validiteetin olevan hyvä. Lisäksi kyselylomakkeen avoin kysymys täydensi tätä tutkimusta, sillä sen avulla saatiin ideoita varhaiskasvatustyön kehittämiseen. Yhtenä tutkimuksen tavoitteena olikin, että tämän tutkimuksen avulla voitaisiin kehittää varhaiskasvatustyötä ja varhaiskasvatuksen opettajien työoloja.

Kyselyyn vastasi 68 varhaiskasvatuksen opettajaa. Kaikista Kuopion kaupungin varhaiskasvatuksen opettajista n. 25 % vastasi siis kyselyyn. Yllättävän moni, kyselyn ajankohta kesäaikana, huomioiden. Määrällisessä tutkimuksessa vastaajien määrä on kuitenkin tyypillisesti suuri. Valtakunnallisissa kuluttajatutkimuksissa vastaajia on jopa 500–1000. (Heikkilä 2004, 45; Nummenmaa 2006, 26.) Kuitenkin kyselyyn vastaajien määrää on hyvä verrata siihen, kuinka paljon ylipäättään tutkimusjoukossa olisi potentiaalisia vastaajia. Valtakunnallisen tutkimuksen tasolla 500–1000 vastaajaa ei ole prosentuaalisesti läheskään niin paljoa, mikä esimerkiksi tutkimukseni muutenkin rajatun tutkimusjoukon 68 vastaajaa. Tämän vuoksi tutkimuksen reliabiliteettia voidaan pitää suhteellisen hyvänä tai ainakin vahvasti suuntaa antavana, vaikka tietenkään täysin yleistettävissä kaikilta osin nämä kyselyn vas-

taukset ei välttämättä vastaajien määrän vuoksi ole. Joka tapauksessa tästä tutkimuksesta saa ainakin luotettavasti yleisen kuvan siitä, mitä varhaiskasvatuksen opettajat Kuopiossa kyselytutkimuksessa kysytyistä asioista ajattelee. Tätä luotettavuutta auttaa se, kun validiteetti on hyvä.

Olen parhaani mukaan yrittänyt referoida tekstiä helppolukaiseen ja helposti ymmärrettävään muotoon. Lisäksi tämä työ on tarkastettu Turnitissa plagioinnin tarkastusta varten. Tällä varmistetaan tekstin tekijänoikeuksien noudattamista sekä tekstin alkuperäisyyttä. Tämä on myös tärkeää eettisestä näkökulmasta tarkasteltuna, sillä tekstin tulee olla oma.

Tutkimuksen eettisyyttä voi miettiä myös siltä kannalta, miten tämä vaikuttaa muihin ihmisiin. Tämä kyseinen tutkimus tulee vaikuttamaan hyvin todennäköisesti positiivisesti, sillä tämä saa toivon mukaan lukijat ajattelemaan varhaiskasvatuksen ammattilaisten työn kuormittavuutta ja sitä kautta millainen vaikutus työntekijöiden työn kuormittavuudella oikeasti onkaan varhaiskasvatuksessa olevien lasten kasvuun ja kehitykseen, sekä hyvinvointiin. Toisaalta tämä tutkimus voi vaikuttaa myös huolta herättävästi, sillä erityisesti varhaiskasvatuksessa olevien lasten vanhemmille voi herätä mahdollisesti pieni pelko siitä, miten varhaiskasvattajat jaksavat huolehtia heidän rakkaista lapsistaan. Huoli voi herätä myös siitä, että saavatko lapset todella ansaitsemaansa laadukasta monipuolista ja tavoitteellista varhaiskasvatusta.

5.5 Tulosten raportointi ja tutkimustulosten hyödyntäminen

Kyselytutkimuksen ajan päätyttyä aloin heti käymään vastauksia läpi. Katsoin vastauslomakkeet huolellisesti ja huomioin, mikäli joukossa on hylättäviä vastauslomakkeita, esimerkiksi puutteellisten vastausten takia. Analysoin tutkimuksen tuloksia ja tulkitin vastausten taulukoita. Tutkimuksen tulokset on raportoitu tähän opinnäytetyöhön. Lisäksi yksi kappale tutkimusta on toimitettu Kuopion kaupungin kasvun ja oppimisen palvelualueelle varhaiskasvatuspalveluihin.

Opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää jatkossa esimerkiksi tehdessä päätöksiä varhaiskasvatuksen suhteen ja miettiessä siihen käytettäviä määrärahoja. Toivottavasti tämä tutkimus voi saada päättäjät miettimään todella sitä, millainen vaikutus hyvinvoinnilla varhaiskasvatuksen henkilökunnalla on lasten hyvinvointiin, oppimiseen ja sitä kautta heidän tulevaisuutensa. Lapset ovat tulevaisuuden työntekijöitä ja veronmaksajia Suomessa, joten varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumisen tärkeyttä ei voi vaan sivuuttaa.

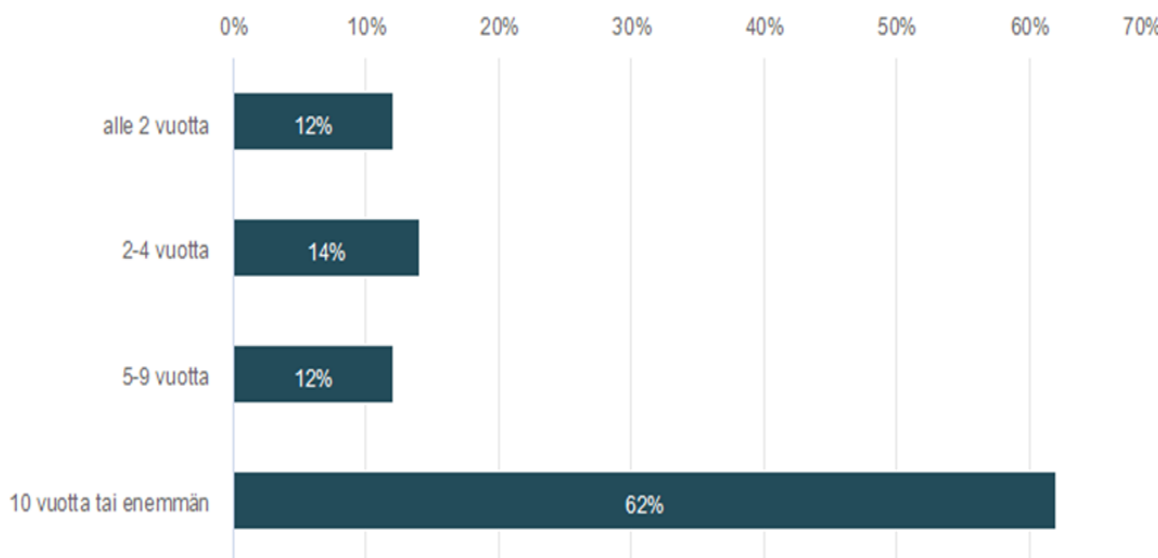
Tutkimuksen tulosten perusteella myös alaa opiskelevat ja vastavalmistuneet voivat saada tärkeää tietoa, miten hyvin tällä hetkellä varhaiskasvatuksen tavoitteista saadaan Kuopiossa pidettyä kiinni ja kuinka kuormittavana Kuopiossa varhaiskasvatuksen opettajat työnsä kokevat.

Lisäksi uskon ja toivon, että tämän tutkimuksen avulla varhaiskasvatuksen epäkohtiin ja varhaiskasvatuksen opettajien työoloihin, sekä mahdollisuuksiin toteuttaa oikeasti siellä varhaiskasvatuksen arjessa kaikkia laissa määriteltyjä tavoitteita, saataisiin parannusta. Tämä on nimittäin välttämätöntä, jotta varhaiskasvatuksen ammattilaiset jaksavat töissä ja haluavat olla siellä vielä 10 vuoden päästä. Ei kukaan loppujen lopuksi jaksaa töissä, jos jatkuvasti tuntuu, että ei pysty hoitamaan töitään niin hyvin, kuin haluaisi.

6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

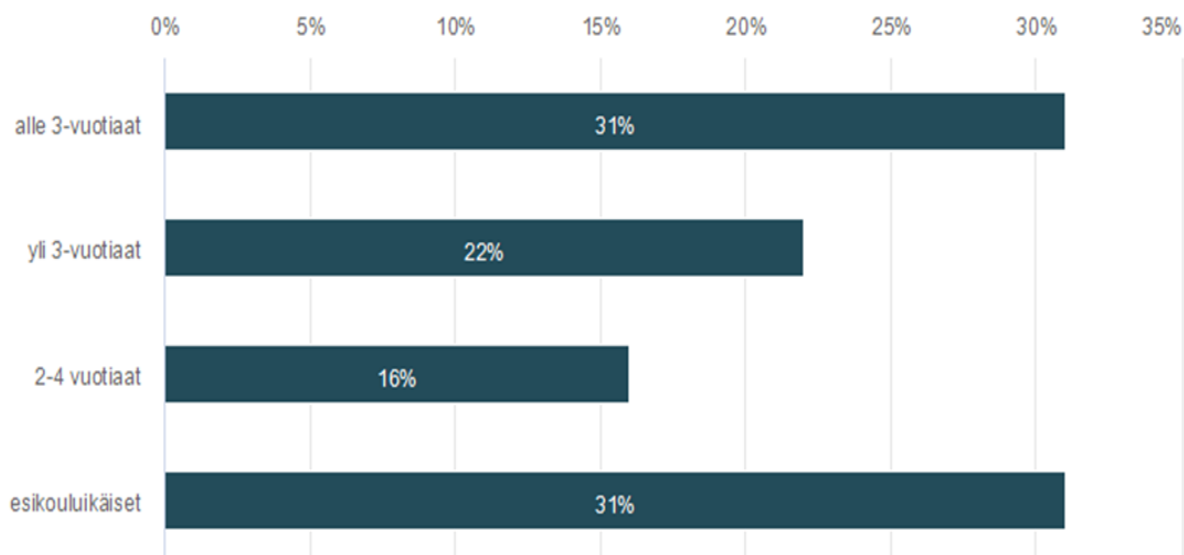
6.1 Otanta kyselyyn vastanneista

Kyselyyn vastasi yhteensä 68 Kuopion kaupungin varhaiskasvatuksen opettajaa, ajankohtana 09.06.2022-23.06.2022. Vastaajista 62 % on työskennellyt varhaiskasvatuksen opettajana 10 vuotta tai enemmän. Muuten kyselyyn vastanneet jakautuivat aika tasaisesti, 12 % vastaajista oli työskennellyt varhaiskasvatuksen opettajana 5–9 vuotta, samoin kuin 12 % oli työskennellyt alle 2-vuoden ajan. Loput 14 % vastaajista oli työskennellyt kyselyajankohtana varhaiskasvatuksen opettajina 2–4 vuoden ajan.

Kuva 1. Varhaiskasvatuksen opettajien työkokemuksen pituus.

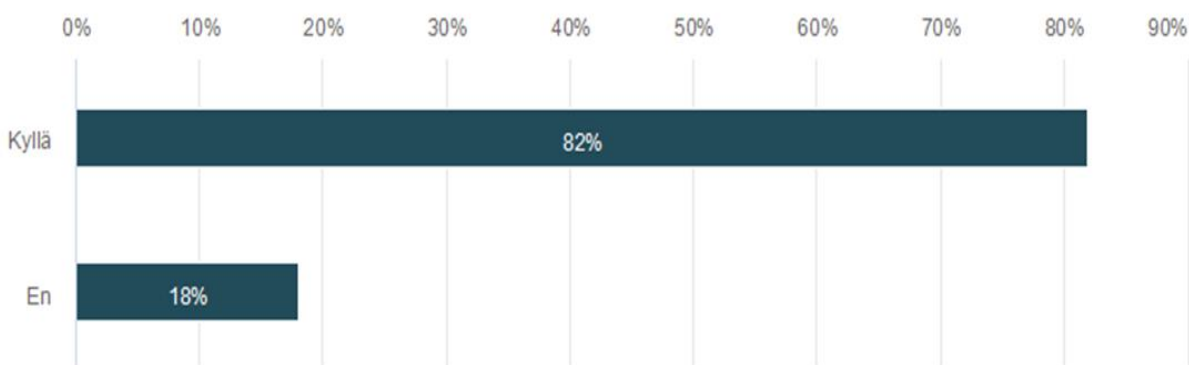
Kyselyn alussa selvitettiin myös, minkä ikäisten kanssa kyselyyn vastaavat varhaiskasvatuksen opettajat ovat työskennelleet viimeisimmän lukuvuoden aikana. Tämä kysymys valittu sen takia, koska ryhmässä olevien lasten ikä voi tietyllä tapaa vaikuttaa vastauksiin. Vastaajista 31 % oli työskennellyt viimeisimmän lukuvuoden alle 3-vuotiailla, samoin kuin 31 % oli työskennellyt esikouluikäisten ryhmässä. 22 % vastaajista oli työskennellyt yli 3-vuotiaiden ryhmässä ja loput 16 % 2–4-vuotiaiden kanssa. Kyselyssä pyydettiin vastaamaan parhaiten ikäryhmää kuvaavaan vaihtoehtoon. Tämän kysymyksen avulla huomaa, että tämän kyselyyn vastanneista varhaiskasvatuksen opettajista suurin osa on työskennellyt joko alle 3-vuotiaiden kanssa tai esikouluikäisten ryhmässä.

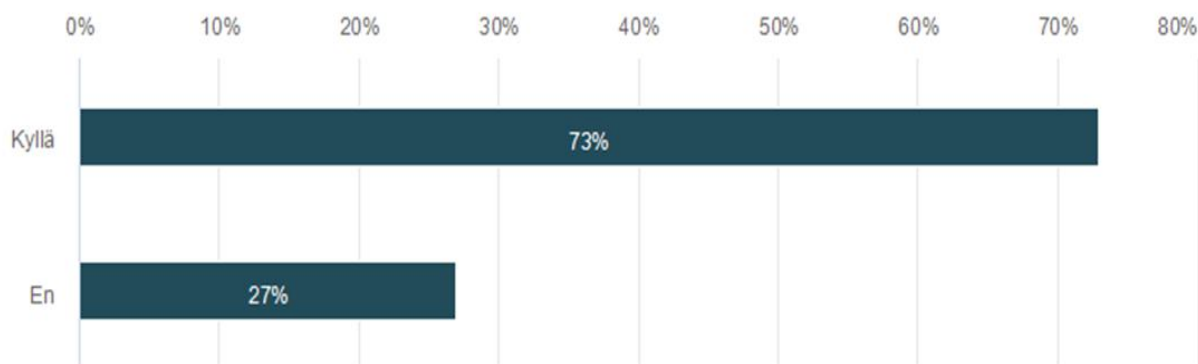
Kuva 2. Viimeisen lukuvuoden lapsiryhmän ikäjakaumat.

6.2 Varhaiskasvatuksen opettajien näkemys työn kuormittavuudesta

Kyselyyn vastanneista varhaiskasvatuksen opettajista jopa 82 % koki työnsä kuormittavaksi. Lisäksi kaikista kyselyyn osallistuneista 73 % koki töitä olevan liikaa työn vastuisiin ja vaatimuksiin nähden.

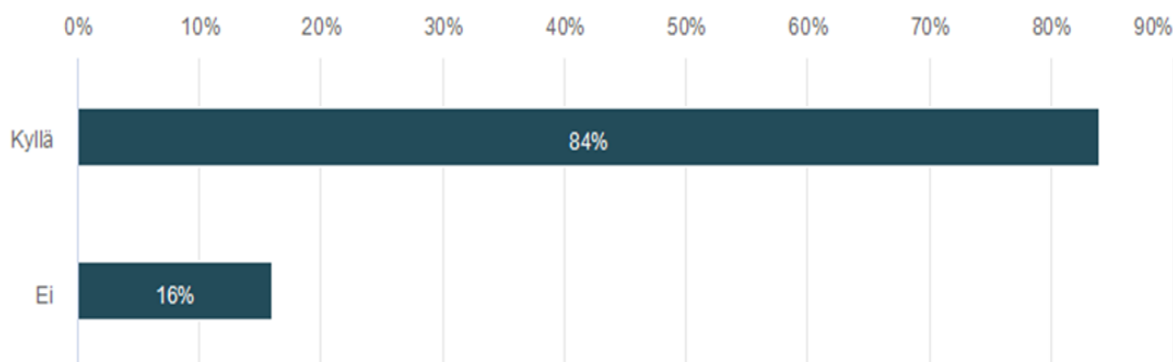

Kuva 3. Työn kokeminen kuormittavana.

Kuva 4. Kokemus siitä, onko töitä liikaa työn vastuisiin ja vaatimuksiin nähden.

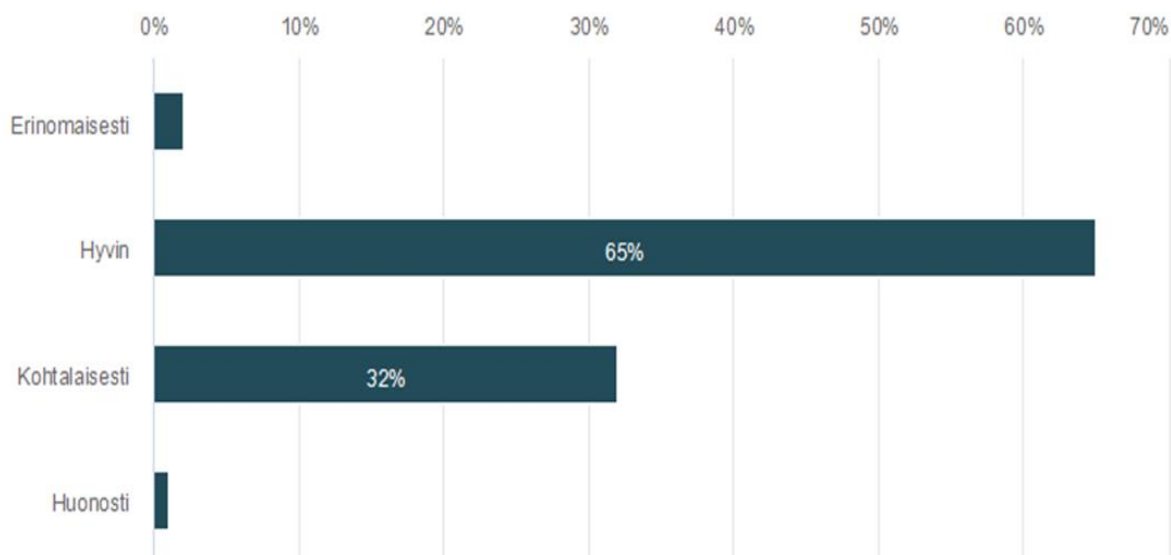
Kysyttäessä kuormittaako epäpäteivät opettajat, sairastelut ja mahdolliset sijaispuolat arkeasi varhaiskasvatuksen opettajana vastaus oli ylivoimaisesti 84 % mielestä kyllä. Vain 16 % vastasi, että nämä tässä kysymyksessä luetellut asiat eivät kuormita arkea työssä varhaiskasvatuksen opettajana.

Kuva 5. Kokemus epäpätevien opettajien, sairasteluiden ja mahdollisten sijaispuolien vaikutuksesta varhaiskasvatuksen arkeen.

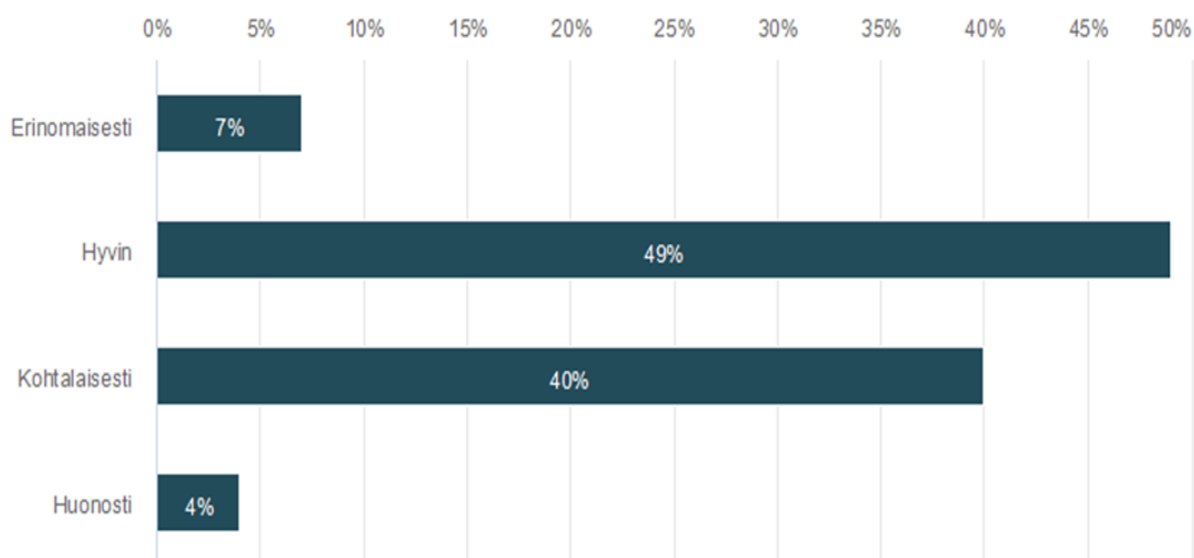
6.3 Varhaiskasvatuksen opettajien näkemys varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumisesta

Tutkimuksessa yhtenä kysymyksenä oli, kuinka hyvin olette pystyneet toteuttamaan kaikki varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa, varhaiskasvatuslaissa ja paikallisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa määritellyt tavoitteet. Vastausvaihtoehdot olivat erinomaisesti, hyvin, kohtalaisesti ja huonosti. Suurin osa kyselyyn osallistuneista varhaiskasvatuksen opettajista eli 65 % vastasi tähän, että ovat pystyneet toteuttamaan varhaiskasvatuksen tavoitteet hyvin. 32 % vastasi varhaiskasvatusten tavoitteiden toteutuneen kohtalaisesti ja 1,5 % vastanneista huonosti. Loput 1,5 % vastasi varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutuneen heidän lapsiryhmässään erinomaisesti.

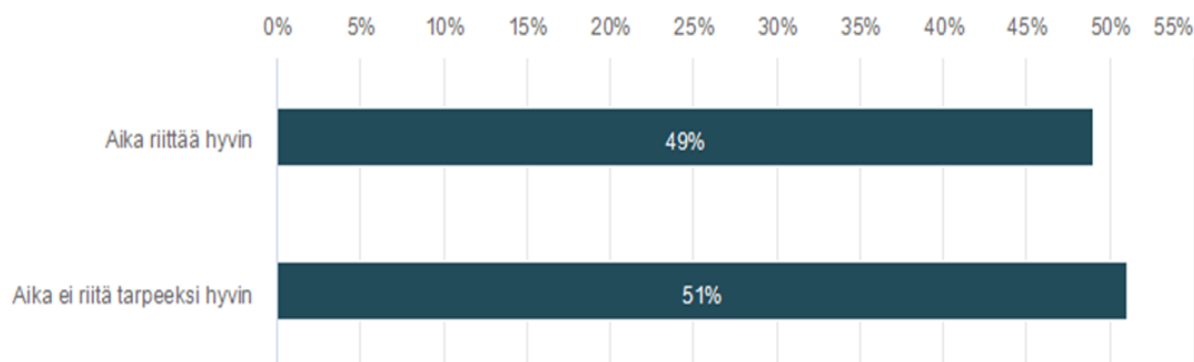
Kuva 6. Kokemus siitä, kuinka hyvin varhaiskasvatuksen opettajat kokevat pystyneen toteuttamaan kaikki varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa, varhaiskasvatuslaissa ja paikallisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa määritellyt tavoitteet.

Kysyttäessä miten hyvin olet mielestäsi kerennyt paneutua perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön, noin puolet kyselyyn osallistuneista varhaiskasvatuksen opettajista, eli 49 % vastasi kerenneen paneutua hyvin. Toiseksi eniten, eli 40 % koki, että kerkeää paneutua kohtalaisesti, kun taas 7 % erinomaisesti ja 4 % huonosti. Tässäkin kysymyksessä vastausvaihtoehdot olivat; erinomaisesti, hyvin, kohtalaisesti ja huonosti.

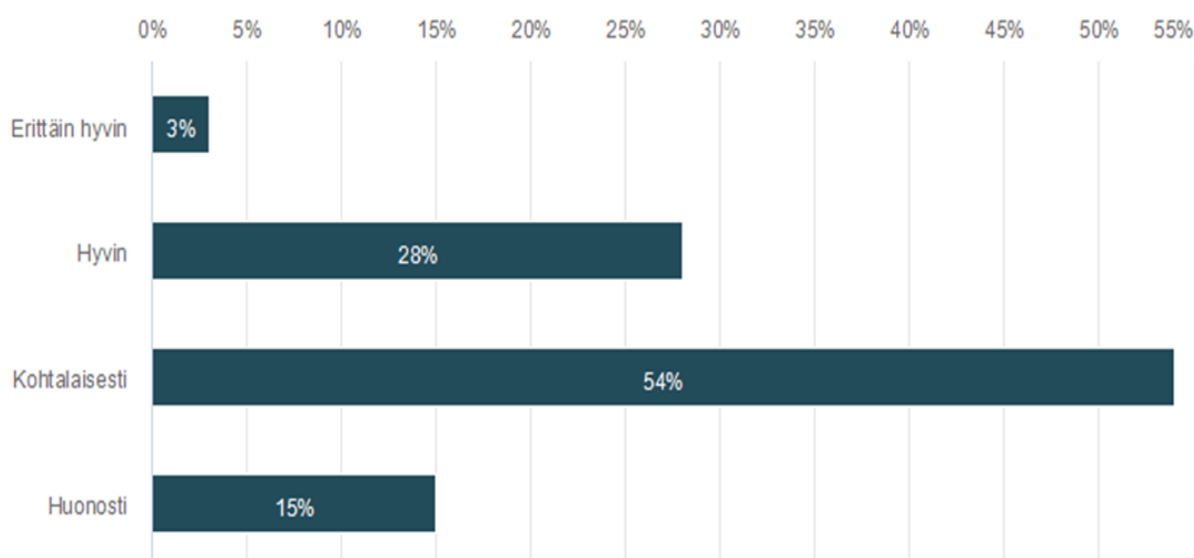
Kuva 7. Perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön paneutuminen.

Kyselytutkimuksessa yhtenä kysymyksenä oli, että koetko ajan riittävän tarpeeksi hyvin lastenneuvolan, lastensuojelun ja/tai sosiaali- ja terveystalveluiden kanssa tehtävään yhteistyöhön tarpeen vaatiessa. Tässä vastaukset jakaantuivat hyvin tasaisesti vastaajien kesken, 51 % kyselyyn osallistuneista varhaiskasvatuksen opettajista vastasi, että aika ei riitä tarpeeksi hyvin, kun taas 49 % vastasi ajan riittävän.

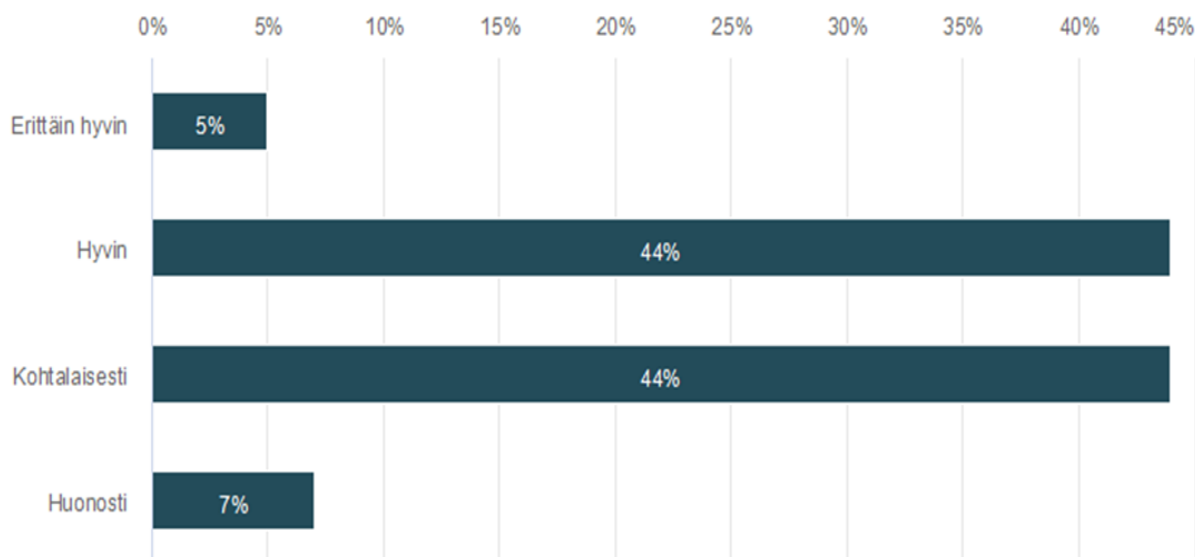
Kuva 8. Ajan riittäminen lastenneuvolan, lastensuojelun ja/tai sosiaali- ja terveystalveluiden kanssa tehtävään yhteistyöhön tarpeen sen vaatiessa.

Kysyttäessä varhaiskasvatuksen opettajilta, miten heillä riittää työssä aika ja voimavarat jokaisen tukea tarvitsevan lapsen toiminnan ohjaamiseen ja tukemiseen, sekä mahdollisen avun hakemiseen, vastaukset jakaantuivat hieman enemmän. Vastausvaihtoehdot olivat; erittäin hyvin, hyvin, kohtalaisesti ja huonosti. 54 % kyselyyn osallistuneista vastasi, että kohtalaisesti, 28 % vastasi, että hyvin, 15 % vastasi, että huonosti ja loput 3 % vastasi, että erinomaisesti.

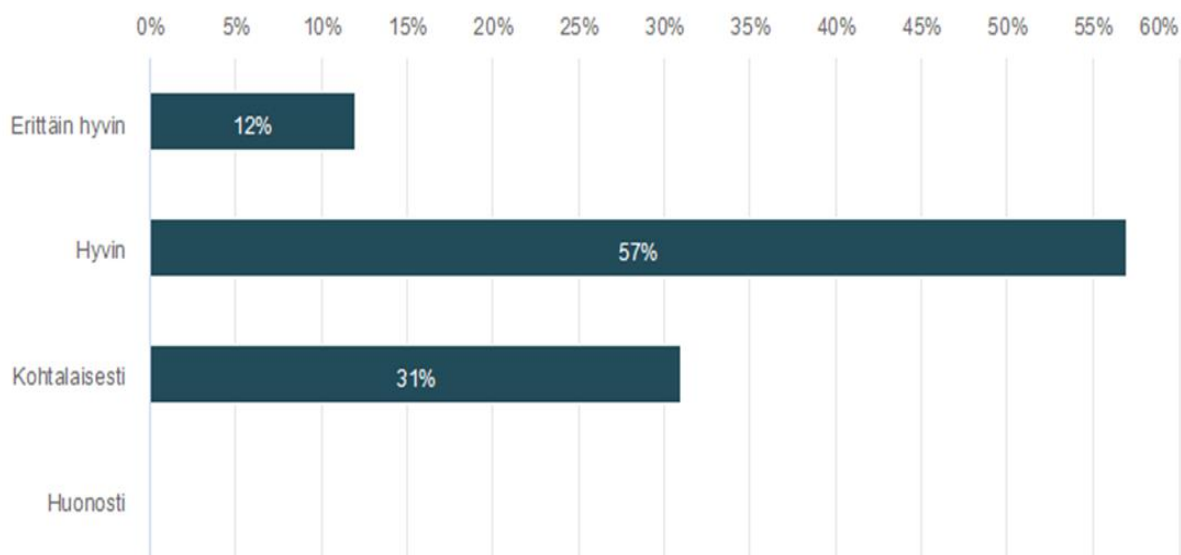
Kuva 9. Aika ja voimavarat jokaisen tukea tarvitsevan lapsen toiminnan ohjaamiseen ja tukemiseen, sekä mahdollisen avun hakemiseen.

Yhtenä kysymyksenä oli myös, miten hyvin varhaiskasvatuksen opettajat pystyvät työssään huomioimaan jokaisen lapsen yksilönä, sekä edistämään jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia. 44 % kyselyyn osallistuneista varhaiskasvatuksen opettajista vastasi pystyvän huomioimaan nämä asiat hyvin, tosin samoin toiset 44 % vastasi pystyvän huomioimaan nämä asiat kohtalaisesti. Loput 7 % vastasi pystyvän huomioida nämä huonosti ja 5 % toisaalta taas erittäin hyvin. Tässäkin kysymyksessä vastausvaihtoehdot olivat; erittäin hyvin, hyvin, kohtalaisesti ja huonosti.

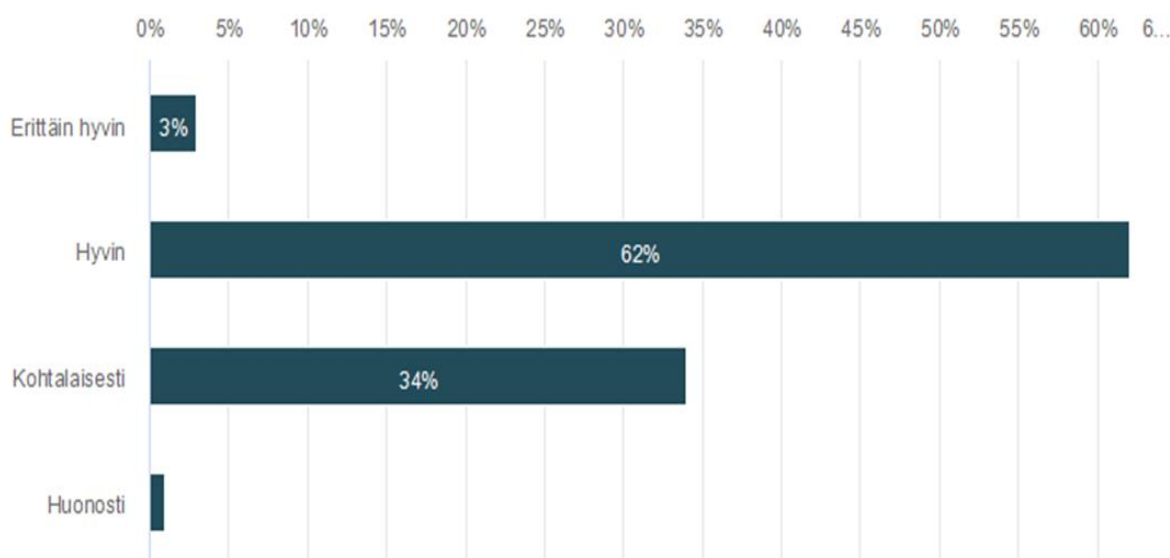
Kuva 10. Varhaiskasvatuksen opettajien kokemus, miten hyvin pystyvät huomioimaan jokaisen lapsen yksilönä, sekä edistämään jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia.

Kysyttäessä kuinka hyvin pystytte tiiminne kanssa toteuttamaan päiväkodin toiminnassa lapsille kehittävän ja oppimista edistävän, terveellisen ja turvallisen ympäristön 57 % vastasi hyvin, 31 % vastasi kohtalaisesti ja 12 % vastasi, että erittäin hyvin. Vastausvaihtoehdot olivat tässäkin; erittäin hyvin, hyvin, kohtalaisesti ja huonosti. Kukaan vastaajista ei kuitenkaan onneksi vastannut tähän tuota viimeistä vaihtoehtoa.

Kuva 11. Kokemus siitä, kuinka hyvin varhaiskasvatuksen opettajat pystyvät tiimin kanssa toteuttamaan päiväkodin toiminnassa lapsille kehittävän ja oppimista edistävän, terveellisen ja turvallisen ympäristön.

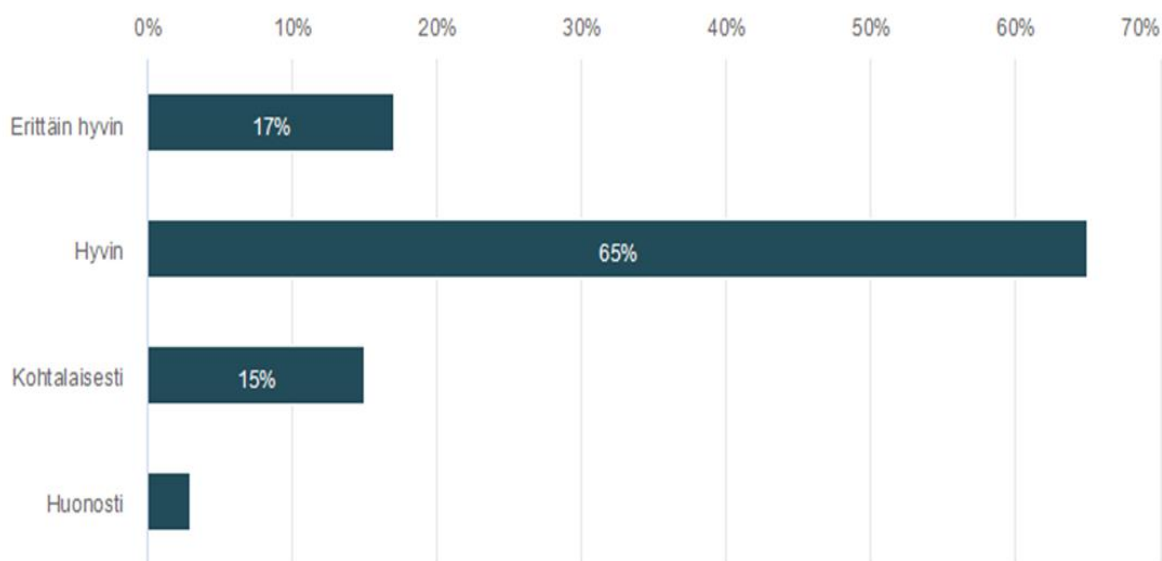
Kysyttäessä kuinka hyvin pystytte toteuttamaan teidän ryhmässänne lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön liittyvää monipuolista pedagogista toimintaa, 62 % vastasi, että hyvin, vaikka 34 % vastasi, että kohtalaisesti. 3 % kyselyyn osallistuneista vastasi myös jopa, että erinomaisesti, kun taas 1 % vastanneista, että huonosti.

Kuva 12. Kokemus siitä, kuinka hyvin varhaiskasvatuksen opettajat pystyvät toteuttamaan omassa lapsiryhmässä lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön liittyvää monipuolista pedagogista toimintaa.

Viimeisenä kysymyksenä varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen liittyen oli, kuinka hyvin varhaiskasvatuksen opettajat pystyvät kohtaamaan lapsen sensitiivisesti, sitoutuen lapsen vuorovaikutukseen ja tunnistaen lapsen tunnetilan jokapäiväisessä vuorovaikutuksessa lasten kanssa. Tähän

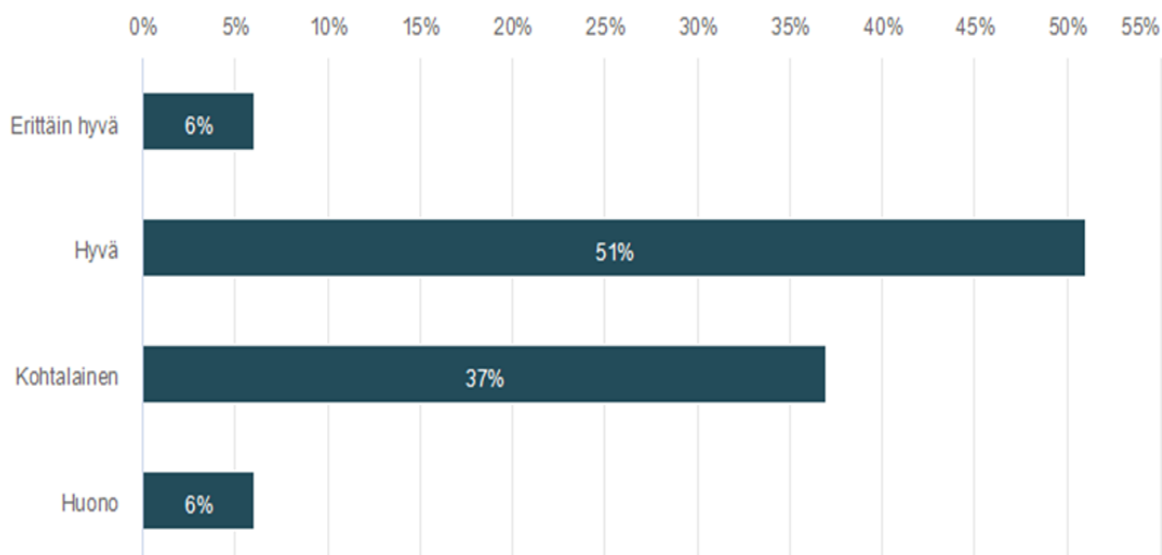
65 % vastasi, että hyvin ja 17 % vastasi, että jopa erittäin hyvin. 15 % kyselyyn osallistuneista varhaiskasvatuksen opettajista vastasi sitten, että kohtalaisesti ja loput 3 %, että huonosti. Vastausvaihtoehdot tässäkin oli siis; erittäin hyvin, hyvin, kohtalaisesti ja huonosti.

Kuva 13. Varhaiskasvatuksen opettajien kokemus, kuinka hyvin kokevat pystyvän kohtaamaan lapsen sensitiivisesti, sitoutuen lapsen vuorovaikutukseen ja tunnistaen lapsen tunnetilan jokapäiväisessä vuorovaikutuksessa lasten kanssa.

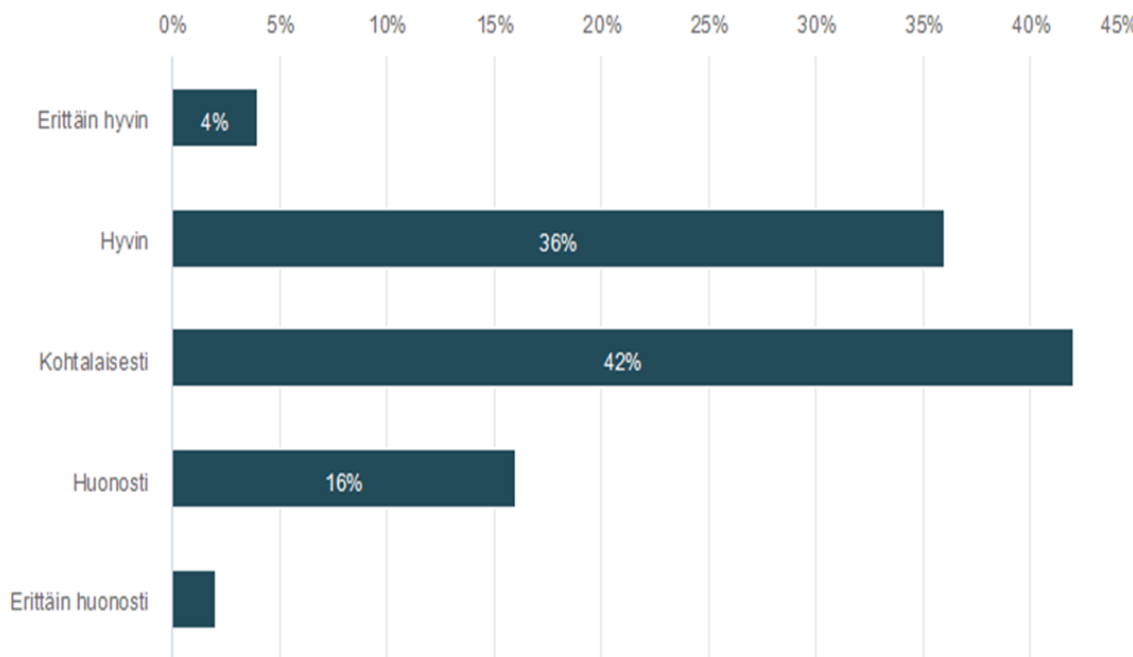
6.4 Työssä jaksaminen ja työhyvinvointi

Kyselyssä kysyttiin myös varhaiskasvatuksen opettajien työhyvinvoinnista, sillä liittyyhän se hyvin vahvasti työssä jaksamiseen ja sitä kautta työn kuormittavuuden kokemiseen. Kysymyksessä selvitettiin, mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa parhaiten varhaiskasvatuksen opettajien työhyvinvointia, eli onko työhyvinvointi erittäin hyvä, hyvä, kohtalainen vai huono. 51 % kyselyyn osallistuneista varhaiskasvatuksen opettajista vastasi työhyvinvointinsa olevan hyvä, 37 % kohtalainen, 6 % erittäin hyvä ja 6 % huono.

Kuva 14. Varhaiskasvatuksen opettajien kokemus työhyvinvoinnistaan.

Koko kyselyn viimeinen kysymys ennen vapaaehtoista avointa kysymystä koski työssä jaksamista. Kysymys kuului; miten hyvin koet rehellisesti jaksavan töissä varhaiskasvatuksen opettajana? 42 % vastasi jaksavan töissä kohtalaisesti, 36 % vastasi jaksavan hyvin, 16 % huonosti ja 4 % erittäin hyvin. Pieni osa, eli 2 % vastasi jaksavan erittäin huonosti.

Kuva 15. Työssä jaksaminen varhaiskasvatuksen opettajana.

6.5 Varhaiskasvatuksen opettajien kehitysideat työn kuormittavuuden vähentämiseksi

Viimeiseksi kyselyssä selvitettiin millaisia ajatuksia ja kehitysideoita varhaiskasvatuksen opettajilla on heidän työn kuormittavuuden vähentämiseksi. Tämä kohta kyselystä oli vapaaehtoinen, mutta jopa 54 kyselyyn vastannutta varhaiskasvatuksen opettajaa vastasi tähän avoimeen kysymykseen. Näin ollen saatiin kattavasti erilaisia kehitysideoita ja ajatuksia työn kuormittavuuden vähentämiseksi.

Vastauksissa nousi selkeästi tarve suuremmalle määrälle varahenkilöstön työntekijöitä yhtä aluetta kohti. Lisäksi yleisesti toivottiin pienempiä ryhmäkokoja ja mahdollisuutta sijaisiin aina siksi aikaa, kun on palavereita ja opettajien suunnitteluajaa. Vastauksissa nousi esille, että jos sijaisen saisi aina opettajien suunnitteluajaksi, saisi oikeasti rauhassa keskittyä toiminnan suunnitteluun, sekä kaikkiin mahdollisiin pedagogisiin kirjallisiin töihin. Nykyään resurssit varhaiskasvatuksen opettajien suunnitteluajan toteuttamiseen puuttuvat, eikä monikaan opettaja koe pystyvän irrottautua päiväko-din arjessa laissa määritellyn 5 tuntia / viikko SAK-ajalle. Vastauksissa todettiin myös, että jos SAK-aika toteutuisi niin kuin pitäisi, pystyisi paljon paremmin suunnitella, arvioida ja kehittää toimintaa, sekä dokumentoida asioita.

Esiopetuksen opettajilta nousi toive, että voisivat toimia esiopetuksen ajan tai 5 tuntia päivässä tiiviisti lapsiryhmässä, minkä jälkeen saisivat iltapäivät rauhassa paneutua muihin tehtäviin. Nyt kaikki

kirjalliset työt, kuten pedagogiset arviot, oppimissuunnitelmat, kevään kirjalliset arvioinnit, lapsikuvaukset eri yhteistyöverkostoille, sekä palaverit on pakko hoitaa työajalla, osa myös esiopetusaihana. Toivottiin siis, että varhaiskasvatuksen lastenhoitajat ottaisivat enemmän vastuuta lasten varhaiskasvatusajasta. Tällä hetkellä nimittäin esikoulun opettajat kokevat, ettei kaikkea valitettavasti kerkeä tehdä työajalla, ja itse toiminnan suunnittelu jää poikkeuksetta kotiin suunniteltavaksi.

IPadeja toivottiin myös jokaiseen lapsiryhmään, sillä se helpottaisi lasten pedagogista dokumentointia, sekä auttaisi lasten kanssa työskenneltäessä. IPadeista nähtäisiin apua erityisesti aamupiireissä ja lasten mediakasvatuksessa pedagogisen dokumentoinnin lisäksi. Lisäksi tietokoneiden määrää tulisi lisätä päiväkodeissa niin, että jokaiselle opettajalle olisi oma. Tämä mahdollistaisi opettajien yhtäaikaisen työskentelyn tietokoneella, jos se muuten sillä hetkellä ryhmän arkeen sopisi, esimerkiksi päivälevon aikaan.

Lisäksi muutama vastaaja toivoi, että valtakunnallisia ja paikallisia varhaiskasvatussuunnitelmia ei päivitettäisi jatkuvalla syötöllä. Nämä varhaiskasvatuksen opettajat kokivat tämän raskaana, koska heistä tuntuu, että koko ajan tulee jotain uutta mikä pitää ottaa haltuun ja mikä pitää saada lisättyä varhaiskasvatuksen muutenkin jo täyteen ja kuormittuneeseen arkeen. Uusien varhaiskasvatussuunnitelmien purkaminen ja sisäistäminen vie paljon aikaa varhaiskasvatuksen opettajilta, mitä taas ei tunnu päiväkodin arjessa tarpeeksi olevan. Lisäksi pitäisi itse pystyä miettimään ja suunnittelemaan miten tämän kaiken saa toteutettua järkevästi juuri siinä lapsiryhmässä. Varhaiskasvatuksessa, kun täytyy pohtia jokaisen lapsen herkkyyksikaudet huomioiden, miten ja missä järjestyksessä edetään. Näillä nykyisillä käytössä olevilla resursseilla tämä koetaan todella raskaana, sillä SAK-aikaa tuntuu olevan vaikea saada tarpeeksi.

Suhdelukuja toivottiin myös pienemmäksi, mikä mahdollistaisi ryhmäkokojen pienenemisen. Samalla toivottiin varhaiskasvatuksen erityisopettaja resursseja paremmiksi, mikä mahdollistaisi varhaiskasvatuksen erityisopettajan vierailut lapsiryhmissä entistä useammin. Ryhmäavustajia toivottiin myös enemmän ja helpommin saataviksi lapsiryhmiin.

Vastauksista ilmeni myös, että vakituisia kaupungin varahenkilöitä tarvittaisiin lisää aina yhtä aluetta kohden. Näin voitaisiin varmistaa, että varhaiskasvatuksen tavoitteet toteutuvat myös silloin, kun joku lapsiryhmästä sairastuu äkillisesti. Tiettyinä aikoina kun voi olla, että useampi saman päiväkodin työntekijä sairastuu yhtä aikaa, jolloin vakituinen varahenkilö ei riitä kaikkialle ja muita sijaisia ei aina saada paikalle.

Varhaiskasvatusalan palkkauksesta tuli useammalta kommenttia, että parempi palkkaus tällä alalla motivoisi entistä enemmän jaksamaan työssä. Tämän koetaan houkuttelevan myös uusia ammattilaisia korjaamaan nykyistä työvoimapulaa. Ilman palkankorotuksia ja työolosuhteiden parantamista ei vastausten perusteella varhaiskasvatusala enää tarpeeksi houkuttele ainakaan uusia ammattilaisia puoleensa ja näin ollen varhaiskasvatuksen nykyiset ammattilaisetkaan eivät jaksaa enää työssään. Monella varhaiskasvatuksenopettajalla on suuri halu tehdä työtä täydellä sydämellä ja mahdollisimman hyvin. Vastausten perusteella kuitenkin moni kokee olevansa kykenemätön tekemään työtä varhaiskasvatuksen opettajana niin hyvin kuin haluaisi ja pystyisi, mikäli käytössä olevat resurssit eivät parane.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

7.1 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millaisena Kuopion kaupungin varhaiskasvatuksen opettajat kokevat työn kuormittavuuden ja mitkä tekijät heitä kuormittaa työssään. Tarkoituksena oli myös selvittää, miltä osin varhaiskasvatuksen tavoitteista on jouduttu tinkimään työn kuormittavuuden vuoksi.

Tämän tutkimuksen tulosten perusteella voidaan todeta, että yllättävän moni Kuopion kaupungin päiväkodeissa toimivista varhaiskasvatuksen opettajista kokee työnsä kuormittavaksi. Kyselyyn vastanneista suurin osa, eli 62 % on työskennellyt varhaiskasvatuksen opettajana jo 10-vuotta tai enemmän, mikä voi osaltaan vaikuttaa työn kuormittavuuden kokemiseen. Vaikka olisi työskennellyt jo pidempään alalla, uusia asioita tulee vuosittain, mitkä tulee sisäistää. Kyselyn avoimen kysymyksen vastauksista sai nimittäin juuri sen kuvan, että monia kuormittaa jatkuva uusien asioiden sisäistäminen, uudet varhaiskasvatussuunnitelmat ja niin edelleen. Vähemmän aikaa työskennelleet voivat kokea työn kuormittavana taas ihan sen vuoksi, sillä aivot joutuvat enemmän prosessoimaan kaikkea uutta ja sisäistämään asioita, jotka ovat mahdollisesti aiemmin jopa täysin vieraita.

Kuten kyselyvastauksista huomasit, 82 % koki työnsä kuormittavana ja 73 % koki, että heillä on liikaa töitä työn vastuisiin ja vaatimuksiin nähden. Kyselyn avoimen kysymyksen vastausten kautta pystyi saamaan jotain osviittaa siitä, mitä tämä liika työ työn vastuisiin ja vaatimuksiin nähden varhaiskasvatuksen opettajien mielestä on. Sieltä nousi esille hyvin vahvasti esimerkiksi kaikki ylimääräiset työt, kuten ruokatilaukset ja työvuorolistojen tekemiset. Lisäksi jonkun työntekijän sairastautuessa koetaan liikana kaikki se työ ja aika, mikä menee siihen, että saadaan selvitettyä kuka voi tulla auttamaan ryhmään ja mistä ryhmästä ylipäätään voidaan siirtää työntekijä, mikäli johtaja ei ole kerennyt sijaista ryhmään hoitaa tai sellaista talon ulkopuolelta saanut. Esikouluopettajat kokivat liikana työnä hyvin vahvasti ryhmässä olemisen joka päivä myös esikouluajan ulkopuolella, sillä kaiken kirjaamiseen ja esikoulutehtävien suunnitteluun ei jää muuten aikaa. Mikäli kaikkea sitä, mitä tällä hetkellä esikouluopettajilta vaaditaan ei olisi, he eivät kokisi ryhmässä olemista myös esikouluajan ulkopuolella ainakaan niin kuormittavana.

Mikä muu varhaiskasvatuksen opettajia sitten työssään kuormittaa? No, kysyttäessä kuormittavaksi epäpäteivät opettajat, sairastelut ja mahdolliset sijaispulat arkeasi varhaiskasvatuksen opettajana vastaus oli ylivoimaisesti 84 % mielestä kyllä. Arjen struktuuri menee helposti ihan sekaisin, jos varhaiskasvatuksessa ryhmän arki ei ole normaalia ja toimii oikealla kokoonpanolla. Varsinkin, jos ryhmään ei saada sijaisia. Mutta myös itsessään jo se, että ryhmässä on joku ulkopuolinen, joka ei tiedä ryhmän toimintatapoja kuormittaa kyselytutkimuksen avoimen kysymyksen vastausten perusteella varhaiskasvatuksen opettajia.

Suurin syy ylipäätään varhaiskasvatuksen opettajien kuormittavuuden kokemiseen tuntui olevan liikaa työ. Eli kaikki ne vaatimukset mitä ylempää tahoilta tulee, ilman kunnollisia resursseja. Eli tarvittaisiin lisää aikaa näiden kaikkien varhaiskasvatuksen opettajan töiden tekemiseen, ja juuri lisätyn voima ryhmässä tai pienemmät ryhmäkoot voisivat tässä olla avain asemassa työolosuhteiden pa-

rantamiseen ja työn kuormittavuuden kokemisen vähentämiseen. Kuitenkin moni varhaiskasvatuksen opettaja oli avoimen kysymyksen vastauksissa myös sitä mieltä, että varhaiskasvatuksen pedagogiikan laadusta ja varhaiskasvatuksen tavoitteista ei saisi tinkiä, vaikka nykyisillä resursseilla se on käytännössä välttämätöntä.

Tutkimuskyselyn vastausten perusteella varhaiskasvatuksen tavoitteista on jouduttu tinkimään jonkin verran työn kuormittavuuden vuoksi. Aika ei vaan yksinkertaisesti tunnu riittävän kaikkeen täysin, mitä varhaiskasvatuksen tavoitteet velvoittaisivat. Esimerkiksi lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön liittyvä monipuolinen pedagoginen toiminta toteutuu hyvin vain 62 % varhaiskasvatuksen opettajan mielestä, 34 % vastannut, että kohtalaisesti. Kysyttäessä: "Miten sinulla riittää työssäsi aika ja voimavarat jokaisen tukea tarvitsevan lapsen toiminnan ohjaamiseen ja tukemiseen, sekä mahdollisen avun hakemiseen?" vain 28 % vastasi, että hyvin. 54 % kyselyyn vastanneista varhaiskasvatuksen opettajista vastasi kohtalaisesti ja 15 % huonosti. Muun muassa nämä vastaukset kertovat sen, että harmillisen paljon varhaiskasvatuksen opettajat ja ylipäätään varmasti koko päiväkodin henkilöstö joutuvat päivittäin tinkimään varhaiskasvatuksen tavoitteista.

Erityisesti tukea tarvitsevien lasten toiminnan ohjaaminen, tukeminen ja mahdollinen avun hakeminen ajan puutteen ja työn kuormittavuuden takia ei onnistu niin hyvin kuin mahdollista. Mutta monipuolisen pedagogisen toiminnan toteutumisenkin on vastausten perusteella vaakalaudalla yllättävän monen varhaiskasvatuksen opettajan mielestä. Lisäksi kysyttäessä "Miten hyvin koet pystyväsi työssäsi huomioimaan jokaisen lapsen yksilönä, sekä edistämään jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia?" 44 % varhaiskasvatuksen opettajista vastasi hyvin, mutta myös sama määrä eli 44 % vastasi kohtalaisesti. Tämäkin kertoo siitä, että suunnilleen puolet varhaiskasvatuksen opettajista ei pysty työssään edistämään jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia. Toisin sanoen lapsen kohtaaminen varhaiskasvatuksessa jää monelta osin hieman vajavaiseksi, ja tällä voi olla suuriakin seurauksia lapsen kasvun ja kehityksen kannalta.

7.2 Tutkimustulosten pohdinta

Mielestäni tutkimuksen tulokset olivat aika lailla sellaiset, mitä osasin odottaa. Toki yllätyin harmillisesti siitä, kuinka moni varhaiskasvatuksen opettaja koki työnsä kuormittavaksi ja työhyvinvointinsa vain kohtalaiseksi. Se, että 82 % vastaajista kokevat työn kuormittavaksi on oikeasti todella huolestuttavaa. Varhaiskasvatuksen opettajien työoloihin, toiminnan suunnitteluun ja kaikkiin kirjallisiin töihin tulisi mahdollistaa oikeasti kunnolla aikaa ja resursseja, jotta toiminta varhaiskasvatuksessa pysyisi kaikilla varhaiskasvatuksen tavoitteiden mukaisena. Tämä myös auttaisi sitä, ettei työtä varhaiskasvatuksen opettajana koettaisi näin suuressa määrin kuormittavana.

Se, että noin moni koki työnsä kuormittavaksi, johtui tutkimustulosten perusteella suurilta osin siitä, että työtä koettiin olevan liikaa työn vastuisiin ja vaatimuksiin nähden. Resurssit eivät ole riittävät, minkä vuoksi työaika jää kesken. Työn kuormittavuuden onkin todettu näkyvän yleensä juuri tällä tavalla. (Talentia 2022.) Näin ollen tämän tutkimuksen tulos siitä, miksi työ varhaiskasvatuksen opettajana koettiin kuormittavana, ei yllätä.

Vain puolet tutkimuskyselyyn vastanneista varhaiskasvatuksen opettajista koki työhyvinvointinsa hyvänä. Kyselyn kysymykseen oli kirjoitettu työhyvinvoinnin koostuvan työn mielekkyydestä, turvallisuudesta ja hyvinvoinnista. (STM 2022.) Tämän kysymyksen vastausten perusteella vain puolet pitää työtä ylipäättään mielekkäänä ja turvallisena, sellaisena paikkana, missä voi hyvin. Työhyvinvoinnin edistäminen kuuluu työnantajan lisäksi myös työntekijöille. Niinpä voidaan ajatella kaikkien työntekijöiden olevan yhdessä vastuussa työyhteisön työhyvinvoinnista ja työssä jaksamisesta. Toki yksittäinen työntekijä ei voi tehdä kaikkea työyhteisön hyvinvoinnin vuoksi, mikäli yhteistyö toisten kanssa ei suju odotetusti. Näin ollen työyhteisön yhteen puhaltaminen, kannustaminen, auttaminen ja empatiataidot ovat avainasemassa hyvän työilmapiirin luomiseksi. Työhyvinvointi vaikuttaa muun muassa myös työssä jaksamiseen. (STM 2022.)

Koko kyselyn viimeinen kysymys ennen vapaaehtoista avointa kysymystä koski työssä jaksamista. Kysymys kuului; miten hyvin koet rehellisesti jaksavan töissä varhaiskasvatuksen opettajana? 42 % vastasi jaksavan töissä kohtalaisesti, 36 % vastasi jaksavan hyvin, 16 % huonosti ja 4 % erittäin hyvin. Pieni osa, eli 2 % vastasi jaksavan erittäin huonosti. Tämä oli huolestuttava tulos, mutta kuitenkin hyvin selitettävissä juuri tuolla, että työhyvinvoinnin koki myös noin puolet vaan hyväksi.

Työhyvinvointia tutkinut Mari Nislin on todennut, että osalla varhaiskasvattajista päivittäinen kortisolin erityys oli epäsäännöllistä, mikä hänen mukaansa saattaa kertoa säätelyjärjestelmän kuormittuneisuudesta ja heikommasta palautumisesta työstä. Hänen väitöskirjaansa liittyvässä tutkimusartikkelissa puhuttiinkin siitä, kuinka pitkittyessään kuormittuneisuuden kokemus ja epävakaa stressisäätely voi olla aito uhka työssä jaksamiselle, työstä suoriutumiselle ja kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. (Nislin 2016.) Voi siis olla, että tämänkin tutkimuksen tutkimuskyselyyn osallistuneista varhaiskasvatuksen opettajista osalla on ollut samantyyppistä epäsäännöllistä kortisolin eritystä, mikä osaltaan voinut vaikuttaa tutkimustuloksiin. Mutta se jää nyt vaan arvailun varaan, sillä kortisolin eritystä ei tässä tutkimuksessani olla tutkittu. Joka tapauksessa, niin kuin Nislin toteaa, pitkittyessä kuormittuneisuuden kokemus vaikuttaa myös työssä jaksamiseen, työhyvinvointiin ja siihen, kuinka hyvin esimerkiksi suoriutuu varhaiskasvatuksen haastavista työtehtävistä. Työn kuormittavaksi kuitenkin tässä tutkimuksessani koki suurin osa vastaajista, millä on vaikutusta luonnollisesti myös muihin vastauksiin.

Yhtenä tärkeänä kyselylomakkeen kysymyksenä tässä tutkimuksessa varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen liittyen oli seuraava; Kuinka hyvin varhaiskasvatuksen opettajat pystyvät kohtaamaan lapsen sensitiivisesti, sitoutuen lapsen vuorovaikutukseen ja tunnistuen lapsen tunnetilan joka päiväisessä vuorovaikutuksessa lasten kanssa. Tähän 65 % vastasi, että hyvin ja 17 % vastasi, että jopa erittäin hyvin. Vain 15 % kyselyyn osallistuneista varhaiskasvatuksen opettajista vastasi onnistuvan lapsen kohtaamisessa kohtalaisesti ja loput 3 % huonosti. Tässä oli erittäin hienoa nähdä, että näin moni kokee pystyvän mahdollisesti kuormittavan tilanteen keskelläkin kohtaamaan lapsen sensitiivisesti lasta aidosti kuunnellen. Kuulluksi tuleminen onkin yksi meidän jokaisen perustarpeista, mikä lisää myös erityisesti lasten hyvinvointia. Vuorovaikutuksen laadulla on myös valtava merkitys lapsen stressin säätelyyn ja oikeanlaiseen tasapainoiseen kehitykseen. (Sajaniemi, Suhonen, Nislin & Mäkelä 2015, s. 87–89.) Lapsen sensitiivinen kohtaaminen vahvistaa myös lapsen emotionaalista

hyvinvointia, mikä taas rohkaisee lapsen tutkivaa käyttäytymistä ja toimintaan sitoutumista. Sensitiivisellä varhaiskasvattajalla on taito tunnistaa lapsen tunnetiloja herkästi, lukea lapsen sanattomia ja sanallisia aikomuksia, sekä tunnistaa lapsen aloitteita. (Kalliala, 2009, s. 68–69.)

Kyselytutkimuksen tuloksena saatiin myös tietoa moniammatillisen yhteistyön onnistumisesta ja erityisesti ajan riittämisestä siihen. Tähän vastaukset jakaantuivat tasaisesti, sillä 51 % vastasi, että aikaa ei ole tarpeeksi, kun taas 49 % oli sitä mieltä, että aikaa on riittävästi moniammatilliseen yhteistyöhön. 49 % kyselyyn vastanneista varhaiskasvatuksen opettajista koki myös, että on kerennyt paneutua kunnolla perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön ja 40 % kohtalaisesti. Moniammatillinen yhteistyö samoin kuin perheiden kanssa tehtävä yhteistyö onkin tärkeässä roolissa varhaiskasvatuksessa. Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö perustuu Kuopiossa hyvään vuorovaikutukseen, jossa toteutuvat kuuleminen, kunnioittaminen, luottamuksellisuus ja dialogisuus. (Mikkilä 2019.) Perheiden kanssa tehtävä yhteistyö varmasti koetaan helpompana toteuttaa varhaiskasvatuspäivien yhteydessä, sillä vanhemmat kuitenkin joka tapauksessa tuovat lapsen päiväkotiin aamulla ja hakevat iltapäivällä. Näin ollen vanhempia kohdataan päivittäin, jolloin edes joskus jää varmasti aikaa keskustella vanhempien kanssa enemmän ja parantaa näin kasvatusyhteistyötä.

Moniammatillisen yhteistyön ja verkostotyön osalta aikaa onkin varmasti vaikeampi saada, sillä sitä täytyy oikeasti kunnolla järjestää keskelle varhaiskasvatuksen päivää. Mikäli ryhmässä on henkilöstövajetta, aikaa on erityisesti jopa mahdotonta järjestää. Onneksi kuitenkin edes noin puolet vastanneista varhaiskasvatuksen opettajista koki, että aikaa jäi riittävästi myös moniammatillisen yhteistyön toteuttamiseen. Toimiva vuorovaikutus ja yhteistyö eri ammattilaisten kanssa onkin moniammatillisessa yhteistyössä ensiarvoisen tärkeää. (Mönkkönen, Kekoni, Pehkonen 2019.)

7.3 Hyödynnettävyys ja kehittämisideat

Tämän tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää jatkossa tehdessä päätöksiä varhaiskasvatuksen suhteen ja miettiessä siihen käytettäviä määrärahoja. Toivottavasti tämä tutkimus voisi saada päätäjät miettimään todella sitä, millainen vaikutus hyvinvoinnilla varhaiskasvatuksen henkilökunnalla on lasten hyvinvointiin, oppimiseen ja sitä kautta heidän tulevaisuuteensa. Tiedetään, että varhaislapsuudella on suuri merkitys lapsen tulevaisuuteen ja tätä kautta esimerkiksi siihen, miten hän pärjää tulevaisuudessa jatko-opinnoissa. Lapset ovat tulevaisuuden työntekijöitä ja veronmaksajia Suomessa, joten päättäjät eivät voi vaan sivuuttaa varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumisen tärkeyttä. Tutkimuksen tulosten perusteella myös alaa opiskelevat ja vastavalmistuneet voivat saada tärkeää tietoa, miten hyvin tällä hetkellä varhaiskasvatuksen tavoitteista saadaan Kuopiossa pidettyä kiinni ja kuinka kuormittavana Kuopiossa varhaiskasvatuksen opettajat työnsä kokevat.

Tätä tutkimusta voisi kehittää esimerkiksi vielä niin, että selvittäisi entistä tarkemmin mitkä tekijät vaikuttavat varhaiskasvatuksen opettajien työn mielekkyyteen, turvallisuuteen ja hyvinvointiin. Toki kyselyn vastausten perusteella voi tietyllä tapaa päätellä asiaa, mutta esimerkiksi työyhteisöstä ja sen merkityksestä työhyvinvoinnin, sekä työn kuormittavuuden kokemiseen ei tässä opinnäytetyössä tullut selvitettyä. Mielestäni olisi mielenkiintoista tietää myös työilmapiirin vaikutusta varhaiskasva-

tuksen tavoitteiden toteutumiseen. Myös varhaiskasvatuksen opettajien henkilökohtaisessa työn ulkopuolisessa elämässä koetut koettelemukset, stressi, sekä harrastukset tai niiden puute ovat asia, mikä osaltaan voi vaikuttaa työn kuormittavuuden kokemiseen. Lisäksi työntekijöiden empatia- ja tunnetaidoilla, sekä vuorovaikutustaidoilla voi olla vaikutusta. Joten tätä tutkimusta voisi lisäksi kehittää niin, että tutkisi näiden asioiden vaikutusta varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen täällä Kuopiossa. Kuinka suuri vaikutus loppupeleissä onkaan työn ulkopuolisilla tekijöillä varhaiskasvatuksen opettajien työn kuormittavuuden kokemiseen ja sitä kautta varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen? Siinä olisikin oiva mahdollisuus vielä kehittää tätä tutkimusta entistä monipuolisemmaksi.

7.4 Ammatillinen kasvu

Opinnäytetyön tekeminen on opettanut minua valtavasti. Olen saanut paljon uutta perspektiiviä asioihin ja tietynlaisia ahaa-elämyksiä siitä, millaisena monikin pitkään varhaiskasvatuksen opettajana työskennellyt on työn kokenut.

Tätä opinnäytetyötä tehdessä on täytynyt olla kriittinen eri lähteitä kohtaan. Opinnäytetyön tekeminen on ollut pitkä prosessi, minkä aikana olen tutustunut useisiin kymmeniin, jopa satoihin eri lähteisiin. Olen saanutkin tutustua moniin eri materiaaleihin, mitkä ovat liittyneet tavalla tai toisella aiheeseeni, tai edes ollut lähellä sitä. Kuitenkin on täytynyt osata olla valikoiva ja pystyä löytämään sieltä ne oleellisimmat asiat tätä opinnäytetyötä varten.

Opinnäytetyön tekeminen on opettanut minulle pitkäjänteisyyttä ja periksi antamattomuutta. Vaikka itsellenikin omassa elämässä ollut valtavasti kaikkea meneillään, olen urheasti tehnyt aina pikkujalaa tätä opinnäytetyötä eteenpäin. Välillä enemmän ja välillä vähemmän, omien sen hetkisten voimavarojen mukaan. Mutta sellaista se elämä on, täytyy tehdä asioita itseä kuunnellen ja muistaa omat voimavaransa. Kuitenkaan koskaan ei pidä luovuttaa. Tämä opinnäytetyön tekeminen onkin opettanut minulle lisäksi sellaista keskeneräisyyden sietämistä ja sitä, että vaikealtakin vaikuttavat asiat voi saada päätökseen.

Itse koen onnistuneeni tämän tutkimuksen tekemisessä olosuhteisiin nähden hyvin ja sain mielestäni kivasti vastauksia kyselyyn, vaikka tosiaan kyselyn ajankohta oli kesällä, jolloin varmasti osa varhaiskasvatuksen opettajista oli kerennyt jo aloittaa kesälomansa. Erityisen tyytyväinen olen avoimen kysymyksen vastausten määrään, sillä niitä en osannut odottaa kovinkaan montaa. Selkeästi aihe on puhuttanut monia! Tämän näkeminen, että oikeasti kyselyyni on vastattu ja vielä näin moni on vastannut myös vapaaehtoiseen avoimeen kysymykseen, toi itselleni tietynlaista varmuutta siitä, että tämä on aihe, josta kannattaa tosissaan kirjoittaa ja tehdä kunnialla loppuun tämä opinnäytetyö. Vaikka tietyllä tavalla koin useaan otteeseen tämän opinnäytetyönteko prosessin aikana sellaista epäonnistumisen tunnetta ja epäilyä siitä, tuleeko tästä mitään.

Haastavinta minulle onkin ollut ajatus keskeneräisyydestä ja siitä, että tämä oikeasti ei valmistu kovin nopeasti. Tämän takia tämä opinnäytetyö on ollut ajatuksissani joka ikinen päivä, siitä lähtien, kun aloin tätä kunnolla työstämään. Ammatillista kasvua on tullut ihan jo siinä, että olen oppinut

sietämään keskeneräisyyttä ja sitä, ettei aina voi vaan keretä tehdä kaikkea. Minullakin ollut erimittaisia taukoja tämän opinnäytetyön tekemisessä henkilökohtaisen elämän kuormittavuuden takia. Keskeneräisyyden sietäminen on ollut aiemmin todella haastavaa, mutta tämä on opettanut armollisuutta myös työelämää varten. Työssäkin tulee vastaan paljon keskeneräisiä asioita ja, koska olen suuntautunut varhaiskasvatuksen puolelle sosionomin opinnoissani, päiväkotimaailmassa keskeneräisyyden sietäminen on välttämätöntä. Niin kuin tämän opinnäytetyön tutkimuksen tuloksista huomaa, varhaiskasvatuksen opettajat eivät useinkaan kerkeä tekemään kaikkea silloin, kun haluaisivat ja varsinkaan niin hyvin, mitä haluaisivat tai heiltä odotetaan. Toki toivon, että tähän tulisi muutos, mutta ylipäättään keskeneräisyyden tunteen sietäminen on sellainen taito, josta on hyötyä myös työelämässä.

Tämän tutkimuksen tekeminen on saanut minut arvostamaan entistä enemmän yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa ja uskon pystyväni edistämään näitä myös työelämässä entistä paremmin. Tämän työn tekeminen on myös opettanut minulle valtavasti lisää varhaiskasvatuksesta alana, ja uskon, että osaan entistä paremmin ohjata esimerkiksi lapsiryhmiä tavoitteellisesti lasten osallisuutta tukien. Tämä opinnäytetyöprosessi on opettanut myös oman työn kriittiseen arviointiin, sekä toimimaan tutkimus- ja kehittämistyön eettisten periaatteiden ja ohjeiden mukaisesti. Lisäksi tämä työ on saanut ymmärtämään moniammatillisen yhteistyön tärkeyden ja laittanut muutenkin paljon ajattelemaan, miten omassa työssä pystyy sitten parhaiten tukemaan lasten kokonaisvaltaista kehitystä. Ylipäättään koko opinnäytetyöprosessi on ollut hieno ja oivaltava matka, jonka aikana olen kasvanut ihmisenä valtavasti. Tämä on opettanut minua löytämään pikkuhiljaa ammatillista minäkuvaa, sitä millainen haluan olla työelämässä ja mitä asioita erityisesti haluan painottaa. Koen, että olen entistä valmiimpi kohtaamaan työelämässä haasteita ja toimimaan arvoristiriitoja sisältävissä tilanteissa eettisesti perustellusti.

LÄHTEET

AHONEN, Liisa 2017. Vasun käyttöopas. Jyväskylä: PS-kustannus.

ARENE 2020. Opinnäytetöiden eettiset suositukset. Saatavilla: <https://www.arene.fi/julkaisut/raportit/opinnaytetoiden-eettiset-suositukset/> Viitattu 2022-11-02.

CUMMING Tamara, WONG Sandie ja LOGAN Helen 2020. Early childhood educators' well-being, work environments and 'quality': Possibilities for changing policy and practice. Viitattu 2022-02-15. Saatavilla: [Early childhood educators' well-being, work environments and 'quality': Possibilities for changing policy and practice - Tamara Cumming, Sandie Wong, Helen Logan, 2021 \(savonia.fi\)](#)

FINLEX 2018. Varhaiskasvatuslaki. Verkojulkaisu. Viitattu 2022-02-02. Saatavilla: [Varhaiskasvatuslaki 540/2018 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®](#)

GUO, Liping, HUANG, Mingming, WANG, Yaqin, SHI, Song, YANG, Manhua & SHUAI, Jing 2022. Effort–reward imbalance and job burnout in preschool teachers: A moderated mediation model. E-artikkeli. Viitattu 2022-02-24. Saatavilla: [Effort–reward imbalance and job burnout in preschool teachers: A moderated ...: EBSCOhost \(savonia.fi\)](#)

HARPER, Erin ja WILSON, Rachel 2020. Work in early childhood education: Protocol of a systematic review. E-artikkeli. Viitattu 2022-09-17. Saatavilla: [Work in early childhood education: Protocol of a systematic review - ScienceDirect \(savonia.fi\)](#)

HEIKKILÄ, Tarja 2004. Tilastollinen tutkimus.

JUNNONEN, Sanna-Riitta, HÄMÄLÄINEN, Juha, TÖTTÖ, Pertti, VÄISÄNEN, Raija, RANTONEN, Otso ja SALO, Paula 2019. Sosiaalityöntekijöiden työn kuormittavuus ja siinä tapahtuneet muutokset vuosina 2000-2012. E-artikkeli. Viitattu 2022-02-28. Saatavilla: [SOSIAALITYÖNTEKIJÖIDEN TYÖN KUORMITTAVUUS JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET VU...: EBSCOhost \(savonia.fi\)](#)

KALLIALA, Marjatta 2009. Kato mua!: Kohtaako aikuinen lapsen päiväkodissa? Helsinki: Gaudeamus.

MIKKILÄ, Tiina 2019. Kuopion kaupungin Varhaiskasvatussuunnitelma. Verkojulkaisu. Viitattu 2022-05-11. Saatavilla: [Varhaiskasvatussuunnitelma \(kuopio.fi\)](#)

MÖNKKÖNEN, Kaarina, KEKONI, Taru ja PEHKONEN, Aini 2019. Moniammatillinen yhteistyö – Vaikeavaikutus sosiaali- ja terveysalalla. Helsinki: Gaudeamus.

NISLIN, Mari 2016. Hermoja raastavaa vai palkitsevaa työtä päiväkodissa? E-artikkeli. Viitattu 2022-02-09. Saatavilla: [Hermoja raastavaa vai palkitsevaa työtä päiväkodissa? | Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti \(journal.fi\)](#)

NUMMENMAA, Lauri 2006. Käyttäytymistieteiden tilastolliset menetelmät. Tammi.

OAJ 2020. Opettajana varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. E-artikkeli. Viitattu 2022-04-03. Saatavilla: [Opettajana varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa \(oaj.fi\)](#)

OPETUSHALLITUS 2022. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Verkojulkaisu. Viitattu 2022-04-07. Saatavilla: [Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022_0.docx \(live.com\)](#)

PAANANEN, Maiju ja TAMMI, Tuure 2017. Työn kuormittavuuden kokemusten, työn tehostamisen ja sairauspoissaolojen moniulotteiset yhteydet lastentarhanopettajan työssä. E-artikkeli. Viitattu 2022-02-09. Saatavilla: [View of Työn kuormittavuuden kokemusten, työn tehostamisen ja sairauspoissaolojen moni-ulotteiset yhteydet lastentarhanopettajan työssä \(journal.fi\)](#)

RUOHOLA, Vivianne, FONSEN, Elina, LAHTINEN, Leena, SALOMAA, Petra & REUNAMO, Jyrki 2021. Johtajien arvioinnit varhaiskasvatuksen laadun prosessitekijöistä ja niiden yhteys lasten toimintaan sitoutuneisuuteen. E-artikkeli. Viitattu 2022-02-09. Saatavilla: [Microsoft Word - Ruohola-Fonsen-Lahtinen-Salomaa-Reunamo-Issue10-3.docx \(jecer.org\)](#)

SAARINEN, Arttu, BLOMBERG, Helena & KROLL, Christian 2012. Liikaa vaadittu? Sosiaalityöntekijöiden kokemukset työnsä kuormittavuudesta ja ristiriitaisuudesta Pohjoismaissa. E-artikkeli. Viitattu 2022-03-28. Saatavilla: [saarinen.pdf \(julkari.fi\)](#)

SAJANIEMI, Nina, SUHONEN, Eira, NISLIN, Mari & MÄKELÄ, Jukka 2015. Stressin säätely. PS-kustannus.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ 2022. Työhyvinvointi. Verkkojulkaisu. Viitattu 2022-02-02. Saatavilla: [Työhyvinvointi - Sosiaali- ja terveysministeriö \(stm.fi\)](#)

TALENTIA 2022. Työn kuormittavuus. Verkkojulkaisu. Viitattu 2022-02-28. Saatavilla: [Mitoitus | Talentia](#)

TUOMI, Jouni 2007. Tutki ja lue. Johdatus tieteellisen tekstin ymmärtämiseen. Jyväskylä: Gummerus

TYÖTURVALLISUUSKESKUS 2022. Keinoja työn kuormittavuuden hallintaan. Verkkojulkaisu. Viitattu 2022-04-07. Saatavilla: [Keinoja työn kuormittavuuden hallintaan - Työturvallisuuskeskus \(ttk.fi\)](#)

VILKKA, Hanna 2021. Näin onnistut opinnäytetyössä. Verkkojulkaisu. Viitattu 2022-03-21. Saatavilla: [Näin onnistut opinnäytetyössä | Ellibs Lukuohjelma \(ellibslibrary.com\)](#)

VILKKA, Hanna 2007. Tutki ja mittaa. Jyväskylä: WSOY.

LIITE 1: TUTKIMUSLUPA

KUOPIO

Kuopion kaupunki
Kasvun ja oppimisen tuen tukipalvelut
Kasvatusjohtaja

Päätöspöytäkirja

20.5.2022

1 (4)
Tehtävä 13.00.00
Asianro 4569/2022

Muut asiat 7 § / 2022

Tutkimuslupa / lira Väänänen

Selostus ja perustelu	<p>Savonia ammattikorkeakoulussa opintoja suorittava lira Väänänen on pyytänyt tutkimuslupaa opinnäytetyötään varten.</p> <p>Tutkimuksen nimi on Varhaiskasvatuksen opettajien työn kuormittavuuden vaikutus varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, millaisena Kuopion kaupungin varhaiskasvatuksen opettajat kokevat työn kuormittavuuden ja millainen on työn kuormittavuuden vaikutus varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen.</p> <p>Tutkimuksen aineisto kerätään Kuopion kaupungin varhaiskasvatuksen opettajilta Webropol -kyselyllä kesäkuun 2022 aikana.</p>
Päätös	<p>Annan lira Väänäselle luvan tutkimussuunnitelman mukaisen tutkimuksen tekemiseen Kuopion kaupungin varhaiskasvatuspalveluissa ja kasvun ja oppimisen tuen palveluissa.</p> <p>Yksi kappale tutkimusta toimitetaan Kuopion kaupungin kasvun ja oppimisen palvelualueelle varhaiskasvatuspalveluihin.</p> <p>Yhteyshenkilö Kuopion kaupungin varhaiskasvatuspalveluissa on palvelupäällikkö Minna Kari.</p>
Toimivallan peruste	<p>Hyvinvoinnin edistämisen ja kasvun ja oppimisen palvelualueiden toimintasääntö 3 §.</p> <p>Juha Parkkisenniemi kasvatusjohtaja</p> <p>Asiakirja on allekirjoitettu koneellisesti Kuopion kaupungin asiantuntijajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.</p>
Liitteet	<p>Oikaisuvaatimusohje Väänänen_Opinnäytetyösuunnitelma.docx</p>
Tiedoksi	<p>lira Väänänen Varhaiskasvatuspalveluiden esimiehet Kasvun ja oppimisen lautakunta Kaupunginhallitus</p>

Postiosoite Asemakatu 38-40 A, 70110 KUOPIO
Käyntiosoite Asemakatu 38-40 A
Laskutusosoite PL 5017, 02066 DOCUSCAN

Puhelin
Faksi

www.kuopio.fi
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

KUOPIO

Kuopion kaupunki
Kasvun ja oppimisen tuen tukipalvelut
Kasvatusjohtaja

Päätöspöytäkirja

20.5.2022

2 (4)
Tehtävä 13.00.00
Asianro 4569/2022

Tiedoksianto

Päätös on lähetetty tiedoksi sähköpostilla 24.5.2022.

Nähtävänäolo

Päätös on yleisesti nähtävänä Kuopion kaupungin verkkosivuilla
www.kuopio.fi/paatokseteko_24.5.2022.

Postiosoite Asemakatu 38-40 A, 70110 KUOPIO
Käyntiosoite Asemakatu 38-40 A
Laskutusosoite PL 5017, 02066 DOCUSCAN

Puhelin
Faksi

www.kuopio.fi
[etunimi.sukunimi\(at\)kuopio.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi)

KUOPIO

Kuopion kaupunki
Kasvun ja oppimisen tuen tukipalvelut
Kasvatusjohtaja

Päätöspöytäkirja

20.5.2022

3 (4)
Tehtävä 13.00.00
Asianro 4569/2022

Liite A kuntalain mukainen oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on yleisesti nähtävänä Kuopion kaupungin verkkosivuilla www.kuopio.fi/paatoksenteke.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusaajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Kuopion kaupungin kasvun ja oppimisen lautakunta

Postiosoite	Asemakatu 38 – 40 A, 70110 KUOPIO
Käyntiosoite	Asemakatu 38 – 40 A, 70110 KUOPIO
Sähköposti	kirjaamo.kasvujaoppiminen(at)kuopio.fi
Puhelin	017 18 2111
Faksi	017 18 4210

Postiosoite Asemakatu 38-40 A, 70110 KUOPIO
Käyntiosoite Asemakatu 38-40 A
Laskutusosoite PL 5017, 02066 DOCUSCAN

Puhelin
Faksi

www.kuopio.fi
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

KUOPIO

Kuopion kaupunki
Kasvun ja oppimisen tuen tukipalvelut
Kasvatusjohtaja

Päätöspöytäkirja

20.5.2022

4 (4)
Tehtävä 13.00.00
Asianro 4569/2022

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi ja
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Postiosoite Asemakatu 38-40 A, 70110 KUOPIO
Käyntiosoite Asemakatu 38-40 A
Laskutusosoite PL 5017, 02066 DOCUSCAN

Puhelin
Faksi

www.kuopio.fi
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

LIITE 2: WEBROPOL-KYSELYLOMAKE

**Varhaiskasvatuksen opettajien työn kuormittavuuden vaikutus
varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen**

Tämä kysely on osa opinnäytetyötä. Kyselyn tavoitteena on selvittää, millaisena Kuopion kaupungin varhaiskasvatuksen opettajat kokevat työn kuormittavuuden, sekä millainen on työn kuormittavuuden vaikutus varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen.

Kyselyyn vastaaminen tapahtuu nimettömästi ja on vapaaehtoista. Tutkimuksessa ei käsitellä mitään sellaisia henkilötietoja, joista vastaajan voisi tunnistaa joko suoraan tai epäsuorasti.

Kyselyssä on yhteensä 15 valintakysymystä, joissa vastaajan tulee valita parhaiten kuvaava vaihtoehto. Näihin kaikkiin kysymyksiin tulee vastata, jotta kyselyvastaus voidaan ottaa huomioon opinnäytetyön tutkimuksessani. Lisäksi kyselyn lopussa on yksi avoin kysymys, johon vastaaminen on vapaaehtoista silloinkin, vaikka kyselyn olisi muuten täyttynyt. Muista painaa lopussa lähetä - kohtaa, niin vastaukset tulee perille.

Mahtavaa, jos osallistut tähän tutkimukseen vastaamalla kyselyyn täysin anonymisti! Jokaisen teidän vastaus on ainutkertaisen tärkeä tätä tutkimusta ajatellen. Suuret kiitokset ajastanne siis jo etukäteen!

1. Kuinka kauan olet työskennellyt varhaiskasvatuksen opettajana?

- alle 2 vuotta
- 2-4 vuotta
- 5-9 vuotta
- 10 vuotta tai enemmän

2. Minkä ikäisten ryhmässä olet työskennellyt kuluneena lukuvuotena? (valitse parhaiten ikäryhmää kuvaava vaihtoehto)

- alle 3-vuotiaat
- yli 3-vuotiaat
- 2-4 vuotiaat
- esikouluikäiset

3. Koetko työsi kuormittavana?

- Kyllä
- En

4. Koetko, että sinulla on liikaa töitä työn vastuisiin ja vaatimuksiin nähden?

- Kyllä
- En

5. Kuormittavatko epäpätevät opettajat, sairastelut ja mahdolliset sijaispulat arkeasi varhaiskasvatuksen opettajana?

- Kyllä
- Ei

Seuraava

Varhaiskasvatuksen opettajien työn kuormittavuuden vaikutus varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen

6. Kuinka hyvin mielestäsi olette pystyneet toteuttamaan kaikki varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa, varhaiskasvatuslaissa ja paikallisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa määritellyt tavoitteet?

- Erinomaisesti
- Hyvin
- Kohtalaisesti
- Huonosti

7. Miten hyvin mielestäsi olet kerennyt paneutua perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön?

- Erinomaisesti
- Hyvin
- Kohtalaisesti
- Huonosti

8. Entä koetko ajan riittävän tarpeeksi hyvin lastenneuvolan, lastensuojelun, ja/tai sosiaali- ja terveysten palveluiden kanssa tehtävään yhteistyöhön tarpeen sen vaatiessa?

- Aika riittää hyvin
- Aika ei riitä tarpeeksi hyvin

9. Miten sinulla riittää työssäsi aika ja voimavarat jokaisen tukea tarvitsevan lapsen toiminnan ohjaamiseen ja tukemiseen, sekä mahdolliseen avun hakemiseen?

- Erittäin hyvin
- Hyvin
- Kohtalaisesti
- Huonosti

10. Miten hyvin koet pystyväsi työssäsi huomioimaan jokaisen lapsen yksilönä, sekä edistämään jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia?

- Erittäin hyvin
- Hyvin
- Kohtalaisesti
- Huonosti

Edellinen

Seuraava

Varhaiskasvatuksen opettajien työn kuormittavuuden vaikutus varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen

11. Kuinka hyvin pystytte tiiminne kanssa toteuttamaan päiväkodin toiminnassa lapsille kehittävän ja oppimista edistävän, terveellisen ja turvallisen ympäristön?

- Erittäin hyvin
- Hyvin
- Kohtalaisesti
- Huonosti

12. Kuinka hyvin pystytte toteuttamaan teidän ryhmässänne lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön liittyvää monipuolista pedagogista toimintaa?

- Erittäin hyvin
- Hyvin
- Kohtalaisesti
- Huonosti

13. Entä kuinka hyvin koet pystyväsi kohtaamaan lapsen sensitiivisesti, sitoutuen lapsen vuorovaikutukseen ja tunnistaen lapsen tunnetilan jokapäiväisessä vuorovaikutuksessa lasten kanssa?

- Erittäin hyvin
- Hyvin
- Kohtalaisesti
- Huonosti

Edellinen

Seuraava

Varhaiskasvatuksen opettajien työn kuormittavuuden vaikutus varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen

14. Mikä näistä kuvaa parhaiten omaa työhyvinvointiasi? Työhyvinvointi on kokonaisuus, joka koostuu työstä ja sen mielekkyydestä, turvallisuudesta, sekä hyvinvoinnista.

- Erittäin hyvä
- Hyvä
- Kohtalainen
- Huono

15. Entä miten hyvin koet rehellisesti jaksavan töissä varhaiskasvatuksen opettajana?

- Erittäin hyvin
- Hyvin
- Kohtalaisesti
- Huonosti
- Erittäin huonosti

16. Mitä ideoita ja ajatuksia sinulla on varhaiskasvatuksen opettajien työn kuormittavuuden vähentämiseksi? (vastaaminen vapaaehtoina)

Edellinen

Lähetä

